

Hurriyat

Mustaqil gazeta

2021-yil
12-may
chorshanba
№ 20 (1236)

Gazeta 1996-yil dekabrda chiqarilgan * www.uzhurriyat.uz * @ gazhurriyat@mail.ru * t.me/hurriyatuz * Hurriyat gazetasi

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
ФАРМОНИ

АРАФА

Энг яхши кунларнинг бири — ИЙД-УЛ-ФИТР

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ
ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ МОДДИЙ
ТАЪМИНОТИНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИШ
ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда кексаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ва ижтимоий ҳимоя қилишнинг самарали тизимини шакллантириш, Ватан обрў-эътиборини юксалтиришга, ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялашга фаол қатнашаётган қарияларни эъзозлаш ҳамда фашизм устидан қозонилган ғалабага муносиб ҳисса қўшган фахрийларнинг моддий таъминотини янада кучайтириш мақсадида:

1. 2021 йил 10 майдан бошлаб 1941-1945 йиллардаги уруш ноғиронлари ва қатнашчилари, шунингдек, фашистлар концлагерларининг вояга етмаган собиқ маҳбуслари ва Ленинград шаҳри қамал қилинган даврда ишлаган шахсларнинг энг кам пенсия миқдори устамаларни инобатга олган ҳолда — 2,5 миллион сўм этиб белгилансин.

2. Мазкур Фармонни бажариш билан боғлиқ бўлган сарф-харажатлар Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ва республика бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилсин.

3. Молия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонунчилик ҳужжатларга ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгариш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин.

4. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2021 йил 11 май

Аслида Аллоҳга бандликда, Пайгамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга умматликда ўтаётган ҳар кунимиз байрамдир. Аммо янада аҳли мусулмон хурсандчилик билан нишонлайдиган муқаддас байрамларимиз борки, бири — Ийд-ул-фитр — Рамазон ҳайити, яна бири — Ийд-ул-азҳо, яъни Курбон ҳайитидир. Муборак рамазон ойини тамомила, мана бугун Ийд-ул-фитр байрами арафасида турибмиз. Шу сабабдан, бу байрамнинг фазилатлари, фитр садақаси, фидя ҳақида кўпроқ маълумотга эга бўлиш мақсадида Тошкент ислом институти катта ўқитувчиси, Тошкент шаҳридаги Новза жоме масжиди имом-хатибининг ёрдамчиси Ислохон домла Убайдуллаев билан суҳбатлашдик.

— Ассалому алайкум, Ислохон ака. Дастававал, Ийд-ул-фитр байрами ҳақида батафсилроқ гапириб берсангиз.

— Ваалайкум ассалом ва раҳматуллоҳу ва барокотух. Аввало, ийд ва фитр сўзларининг маъносини билиб олсак. “Ийд” сўзи араб тилида “қайта-қайта такрорланиш”, “фойда-манфаат” маъноларини билдиради. Айрим уламолар: “Бу байрам инсонларга уларнинг қийинчилик ва ғам-ташвишларига қарамасдан ҳар йили уларга

хурсандчилик ва шодлик билан қайта-қайта келгани учун “ийд” деб номлангани ҳақида айтишади. “Фитр” эса ифтор сўзининг ўзаги бўлиб, “оғиз очиш” маъносини келтирилади. Мусулмонлар рўза тутган рамазон ойи тугагач, шаввол ойининг биринчи кунини Ийд-ул-фитр байрами сифатида нишонланади. Бизнинг аҳолимиз орасида рўза ҳайити ёки рамазон ҳайити номлари билан юритилади.

2-6

ҚИСМАТ БИТИКЛАРИ

ФРОНТДА ЯНГРАГАН

“ЧЎЛИ ИРОҚ”

“Муножот” шу қадар ҳазин, шу қадар дардчил янграйдик, уни тинглаб, ўйлаб қолсан. Унинг оҳанги тоғу тошни, қорни эритиб, ҳаммаёқни сел қилиб юборишига ишонсан. “Муножот”нинг сеҳри, қудрати шунақа. “Ким ўйлаб топган-а бу куйни?”, деб савол берсан ўзинга ўзинг. “Замон-замонлар оша, фасллардан фаслларга, насллардан наслларга ўтиб, бизга етиб келган куй бу. Ўз юрак дардимизга, қалбимизнинг битмас-туганмас фиғони, фарёди бу”, деган акс-садо келади олис-олислардан.

Куй тугаб, раққоса оҳиста юриб, парда ортига яширинади. Зални қарсақ тутиб кетади. У ҳали-бери тинадиганга ўхшамасди. Дутор чалган хушбичим йигит ва раққоса саҳна олдида қўлларини кўксиларига қўйиб, томошбинларга миннатдорлик билдиришади. Барибир қарсақ давом этади.

— “Отмагай тонг” бўлсин, Носиржон!
Қўп ўтмай талабларга биноан ҳаммаёқни найнинг янграқ куйи эгаллайди. Носиржон найни лабларига қўндириб, унинг тешиклари устида сеҳрли бармоқлари билан нозик ҳаракатлар қилар экан, кўз олдингизда осма кўприк олдида Зухранинг ҳажрига зор бўлиб турган афсонавий Тоҳир гавдаланади. Куйига монанд бўлган раққосанинг хати-ҳаракати, имо-ишораси шунчалар нозик, шунчалар ифодалики, беихтиёр икки ёш қалбнинг самимий муҳаббатига ҳавасинг келиб, уларга омад, бахт тилайсан.

Залда яна қарсақ авжга чиқади. Ҳамма ижрочиларнинг юксак диди, иқтидори, қобилиятига қўйил қўлиб, таҳсин айтади. Айниқса, куйларни маҳорат билан ижро этган Носиржон нафаси ҳаммани ўзига ром этган эди.

Ҳа, унинг қўллари нималарга қодир эмас. Но-

сиржон дутор, най, танбур, ғижжак, куйинки, барча мусиқа асбоблари пардаларини нозик чертиб, юрак дардларини куйлабгина қолмай, вақти келганида курул ушлашга, жарроҳ тиги билан инсон ҳаётини сақлашга ҳам қодирлигини томошбинлар қардан билишсин.

... 1936–1941 йилларда Тошкент давлат тиббиёт институти (ҳозирги Тошкент тиббиёт академияси) да таҳсил кўрганлар шу даргоҳ талабаси Носир Хўжаев раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари дастаси қатнашчиларининг томошаларини яхши эслашади.

1941 йилнинг 13 сентябрида Носир Хўжаев қўлдаги сезини қуролга алмаштириб, урушга отланди. У 2-Белоруссия fronti 69-дивизиясининг 115-ўқчилар бригадаси батальонидида кичик шифокор бўлиб хизмат қила бошлади. Қаҳратон қиш. Бунинг устига уч кун босиб қор ёққан. Нестеров деган штаб бошлиғи кўричак бўлиб қолганини аниқлаган Носир дарҳол бошлиғига хабар қилди. У ҳам ҳали ёш, тажрибасиз мутахассис эди.

— Операция қилганмисан? — деб сўради Носирдан бошлиқ.

8-6

МУЛОҲАЗА

Ҳақиқий дўст ЭЛЕКТРОН бўлмайди

Аслида барча касб эгалари китоб ўқийди. Шунга мажбур. Аммо қандай китоб, савияси қанақа? Муаммо шунда... Айтайлик, ўқитувчи ўқувчиларга юқори савияда, сифатли таълим-тарбия бериш учун илм-фандаги янгиликларни, қўшимча дарсликларни ўқийди, ҳар бир дарсга алоҳида тайёргарлик кўради, чунки бугунги ўқувчи кечаги содда, гўл, ишонувчан эмас. Йилдан-йилга талаб кучаймоқда...

Қонун ҳимоячилари ҳам, ўз касбидида узоқ ишлаш деса, янги қонунларни, амалдаги қонунларга киритилган ўзгаришларни ўқиб боришга мажбур. Саломатлик посбонлари ёки иқтисодчилар, молиячилар, ҳатто архитекторлар ҳам замонавий билимларини ошириб бориши керак. Тўғри, айтишингиз мумкин, айтилган нарсалар интернетда бор-ку, деб. Аммо интернетда эълон қилинган андазалар дунёни умумлаштиришга хизмат қилади. Ўзини билган миллат вакиллари дундан нусха олиб, ўз миллий аъёнларига

мослаштиради. Ана ўшанда ҳар бир миллатнинг ўзлиги намён бўлади. Буни ҳаммамиз биламиз.

Шундай экан, ҳар қандай мутахассисга миллатга хос бўлган аъёнлар ҳақида атрофлича тушунча берадиган китобларни ўқиш ҳам фойдали, ҳам ўта зарурдир. Шукрлар бўлсинки, мамлакатимизда минглаб илмий ва бадиий адабиётларни ўзда жамлаган китоб дўконлари, кутубоналар сони ортиб бормоқда.

2-6

ТААССУФ

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАЧОН БОШЛАНГАН?

ёки савод қандай зовлаб кетади?

Ижтимоий тармоқда бир лавҳа кўриб қолдим. Аслида бу лавҳани бир йил аввал ҳам кўргандим-у, шунчаки қулгим қистаганим, холос. Бу йил ҳам ўша ва шунга ўхшаш янги лавҳага кўзим тушди. Ичим ёнди, қоним қайнади, бошим қизишди... Қандай лавҳа, дерсиз. Эҳтимол, уни сиз ҳам кўргансиз. Лавҳада 9 май кунини Москвадаги Қизил майдонда ўтказилаётган маршда қатнашаётган бир қанча ўзбекистонлик меҳнат муҳожирларига Иккинчи жаҳон уруши ҳақида саволлар берилади. Бўлганда ҳам жуда оддий саволлар: “Иккинчи жаҳон уруши қачон бошланган? Гитлер ким бўлган? Сталин ким эди?..”, каби.

Айтишингиз мумкин, “Э, буларни мактаб боласи ҳам билади-ку”, деб. Ҳарҳолда, сиз ҳозир қўлида газета тутиб турган киши сифатида шундай ўйлайсиз. Аммо лавҳада савол

билан мурожаат қилинган ёш йигитлардан тортиб, урта ёшли кишиларгача юқоридаги оддий саволларга ҳам бирортаси қониқарли жавоб бермаганини кўришингиз мумкин.

“Иккинчи жаҳон уруши 1441 йил бошланиб, 1445 йил тугаган”, дейди бир юртдошимиз.

4-6

1-6.

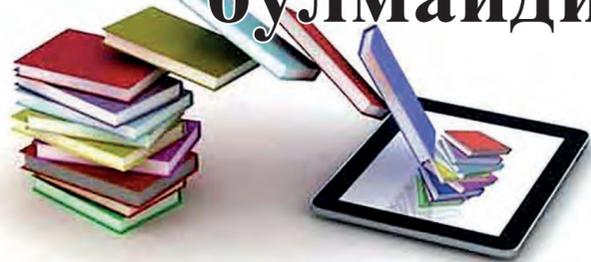
Шу билан бирга, интернет тизимида электрон ҳамда аудио тизимида миллатимизга мос китобларни топиб ўқиш имконияти ҳам яратилгани китобсеварлар учун катта қўлайлик бўлди.

Аммо шу ўринда бир муаммо бор, биз каби талаба-ёшлар, қолаверса, олий-

тобни ўқишда анча фарқ бор экан. Қанчалик берилиб ўқимай фикримни йғишим қийин бўлди, воқеалар ривожини кузатишда чалқашликларга учрайвердим. Икки ҳафта ичида беш-олти марта қайта-қайта бошдан бошлаб ўқийвериб ҳафса салам пир бўлди.

Энг ёмони, пул, бойлик деб бир-бирининг умрига тажовуз қилиш, отиб ўлдириш, бировнинг мол-мулкни зуравонлик

Ҳақиқий дўст ЭЛЕКТРОН бўлмайди

гоҳларга кириш учун тайёргарлик кўраётган абитуриентлар айрим қўлланмаларни китоб дўконларидан топиши мушкул, топишда ҳам нархи баландлигидан сотиб олиш қийин. Нашриётлар ёшлар учун чиқарилган китобларни арзон қилса бўлмасмикин. Давлатимиз, ҳукуматимиз шу масалага ҳам эътибор қаратса, яъни моддий томондан қўллаб-қувватласа яхши бўларди...

Университетимизда мутолаа маданияти деган фан ўтилади. Унда талабалар ўзи яхши кўриб ўқиган, ижобий таассурот қолдирган асарни тақдирот қилади, яъни слайд орқали бошқа талабаларга таништириб, ўқишни тавсия қилади. Бир кун курсдошимиз Дийрбек америкалик адиб Марио Пуозонинг "Чўқинтирган ота" ёки "Мафия сардори" романи ҳақида тайёрлаган тақдиротини намойиш этиб, барчамизни қизиқтирди. Асардаги воқеаларни шунчалик берилиб гапирдики, албатта, уни топиб ўқишни мақсад қилдик. Уша кунниёқ дўстим Фазлиддин билан китоб дўконига бордик. Китоб нархи қирқ беш минг сўм экан. Афсус, пулим етмагани туфайли ололмадим.

Қизиғи, нега айнан мафияга тааллуқли китобларни ёшлар ўқий бошлади? Бу асарлардан нима олиш мумкин? Шундай бўлса-да, қўл телефонимга юклаб, ихлос билан мутолаага киришдим. Бироқ ҳақиқий китоб билан электрон ки-

билан тортиб олиш, ҳар нарсдан шахсий манфаат устунлиги авж олган воқеалар ёритилган асарлар ёш китобхонга қанчалик манфаат келтиради?! Кетган вақтимга ачиндим, аммо...

Аслида айтмоқчи бўлганим, китобнинг асл нусхасини ўқиш керами ё электрон нусхасиними? — эди. Китоб мухлисни асло ташлаб кетмайдиган, хиёнатни билмайдиган дўст, деб тартифлашади. Аммо унинг экрандаги нусхаси одамни ташлаб кетиши мумкин экан. Нима бўлганда ҳам ҳақиқий китобни қўл билан ушлаб, саҳифаларини меҳр билан варақлашга нима етсин! Китобнинг ҳам ўз иси бўлади. Худди мана шу ифтор ўқувчини асарда тасвирланган янги оламга олиб киради, воқеаларни буй-баста билан кўз олдида гавдалантиради.

Эсимда, оиламиздагилар билан ибратли, мулоҳазали китоблар, даврий нашрда чиққан мақолаларни иланиб, қўлма-қўл қилиб ўқирдик. Ушанда билгандим: телефондаги суҳбат билан асл дийдорнинг фарқи бошқача эканлигини англаб етгандим.

Сиз-чи муҳтарам мухлис, сиз қандай китоб ўқиш тарафдорисиз? Асарни қўлингизда тутиб, унда тасвирланган воқеаларни ҳис қилиб ўқишнинг, ё ҳиссиётдан йироқ программалаштирилган интернет-дагисиними?

Қамолдин РЎЗНАТОВ,
ЎЗЖОКУ талабаси.

Энг яхши кунларнинг бири — ИЙД-УЛ-ФИТР

1-6.

Бу кун бомдод намозидан сўнг ҳайит намозига чиқилади. Анас розияллоху анхундан ривоят қилинадики, "Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам Мадинага келдилар. Уларнинг (Мадиналикларнинг) ўйнаб ҳордиқ чиқаргани икки кунлари бор эди.

У зот алайҳиссалом: "Бу икки кун қандай кун?" — дедилар. Мадиналиклар: "Биз жоҳилиятда бу икки кунда ўйнаб-ҳордиқ чиқарар эдик", дейишди. Шунда Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам: "Албатта, Аллох таоло сизларга бу иккисидан яхшироқ кунларни берди, Ийд-ул-азҳо ва Ийд-ул-фитр", дедилар" (Имом Абу Довуд ривоят қилган). Демак, Ийд-ул-фитр Худо берган яхши кунларнинг биридир.

Бу кунда бажариладиган Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам ўзлари қилган ва қилишга буюрган талайгина суннатлар мавжуд. Ибн Аббос розияллоху анхундан ривоят қилинишича, Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам Фитр кунни фўсл қилганлар. Ҳайит намозига чиқишдан олдин тишларни мисвок қилиш ҳам одобдандир. Икки ҳайит байрамида ҳам янги ёки покиза ва энг яхши кийимларни кийиш ҳам суннатдир. Ибн Аббос розияллоху анху ривоят қилади: "Набий соллаллоху алайҳи васаллам икки ийда ҳибара чопон кийар эдилар". Ҳибара — уша даврда Яманнинг машҳур кийими бўлган.

Ҳайит байрамида сайлгоҳларга чиқиш, қавму қариндошларни зиёрат қилиш ҳам муҳимдир. Бу хурсандчиликлар баҳам кўрилишига сабаб бўлади. Қариндошларга, болаларга совғалар ҳам улашиладиган бўлса, ўзаро меҳр-муҳаббат ришталари мустаҳкамланади. Мусулмон киши ҳайит кунларида имкон қадар муҳтожларга ҳам хурсандчилик улашиши мақсадга мувофиқ бўлади. Шунингдек, уламолар ва толиби илмларни зиёрат қилиш ҳам ҳайит байрамидаги фазиллати амаллардан саналади.

— Рамазон ҳайити эсланганда, албатта, фитр садақаси ҳам эсланмай қолмайди. Шу ҳақда ҳам сўзласангиз.

— Юқорида айтдикки, фитр сўзининг маъноси "оғиз очиш"дир. Шунингдек, яна бир маъноси ҳам бор бўлиб, "эхсон", "ҳадя" маъносида келади. Фитр садақасини бериш 30 кунлик рўзадан кейин шўкроналик сифатида қилинадиган вожиб амаллардандир. Бошқа садақалар мол ҳисобига кўра қилинса, бу садақа оиладаги киши боши ҳисобига

кўра қилинади. У ғамхўрлик, ҳайит кунини хурсандчилик билан ўтказиши учун қилинадиган кўмақдир. Ибн Аббос розияллоху анхундан ривоят қилинади: "Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам фитр закотини рўзадор учун беҳуда гап-сўз ва ҳаракатлардан покланиш ҳамда мискинлар учун таомланш бўлиши учун фарз қилдилар. Ким уни намоз (ҳайит намози)дан олдин адо қилса, у мақбул закот бўлур. Ким уни намоздан кейин адо қилса, садақалардан бири бўлур". (Абу Довуд ривоятлари)

Мусулмон эрақаг аёл, балоғатга етган-етмаган, хоҳ оқил, хоҳ мажнун бўлсин, нисоб эгаси бўлсалар зиммаларига фитр садақасини бериш вожиб бўлади. Шунингдек, мусулмон, нисобга моли етган эрақак ўзи ва балоғатга етмаган, нисоб эгаси бўлмаган фарзандлари учун фитр садақасини бериши вожиб бўлади. Фитр садақасини ҳайит намозигача адо этишлари керак. Киши фитр садақасини ўзи ва ёш болалари учун бериши вожиб бўлади. Балоғатга етган фарзандлари ва хотини учун фитр садақаси бериш вожиб эмас. Бундан мурад балоғатга етган бола ўзи бериши керак ва аёл ҳам ўзи бериши керак. Фитр садақасини беришга қодир бўлиб, уни бермай қолган кишининг зиммасидан соқит бўлмайди. Фитр садақаси бугдой, хурмо, майиз ёки арпадан берилади. Бугдой ёки унинг ёрмасидан, майиздан ярим соъ, яъни 2 килограмга яқин берилади. Арпа ва хурмодан бир соъ, яъни 4 килограмга яқин миқдорда бериш керак. Бу нарсалардан бирортасининг қийматини берса ҳам бўлади. Яъни, айнан бугдой, майиз ёки хурмонинг ўзини эмас, унинг қийматини, пул ҳолатида ҳам бериш мумкин.

Фитр садақаси закотга ҳақдор бўлган кишиларга берилади. Булар: фақирлар, яъни нисобга етмаган мулки йўқ кишилар; мискинлар, яъни бир кунлик таом бор кишилар; жуда қарздор кишилар; Аллох йўлида юрган талаби илмлар ва бошқалар.

Ўзбекистон мусулмонлари идораси Фатво ҳайъатининг қарорига кўра, 2021 йил учун фитр садақасининг миқдори шундай: 2 килограмм бугдой 10 минг сўм; 4 килограмм арпа 14 минг сўм; 2 килограмм майиз 80 минг сўм; 4 килограмм хурмо 140 минг сўм деб белгиланди. Ҳар ким ўз имкониятига қараб ушбу тўрт маҳсулотнинг хоҳлаган бир туридан фитр садақасини берса кифоя қилади.

— Шу ўринда фидя ҳақида ҳам айтиб ўтсангиз?

— Шариатимизда умуман рўза тутолмайдиган

даражада кексайган, кундан-кунга заифлашиб бораётган кишилар; сурункали касал бўлиб, рўза тутиш соғлиғига зиён етказиши мумкин бўлган кишилар; мусофирлар рўза тутмаслигига рухсат берилган. Урнига рамазоннинг ҳар бир кунини учун фидя беришга буюрилган. Бу ҳақда Куръони каримда шундай дейилади: "Санокли кунларда. Сизлардан ким бемор ёки сафарда бўлса, бас, саногли бошқа кунлардан. Уни қўналиб тутадиганлар зиммасида фидя — бир мискин таоми бордир. Ким яхшиликни ўз ихтиёри ила қилса, бу ўзи учун яхшидир. Агар билсангиз, рўза тутмогунгиз сиз учун яхшидир" (Бақара сураси 184-оят).

Фидя Аллох таолонинг бандаларига берган енгиллигидир. Ҳар кунлик фидянинг миқдори ярим соъ (2 килограмм) бугдой ёки 1 соъ (4 килограмм) хурмо ёхуд 1 соъ (4 килограмм) арпа. Бугунги кунда бир кунлик фидянинг миқдори 25 минг сўм этиб белгиланди. Юқорида айтган тоифамиздаги кишилар рамазон бошлангач истасалар, ҳар кунлик фидяни бўлиб-бўлиб берадилар. Истасалар, 30 кунлигини бирдан берадилар. Фидяни бир кишига ҳам ёки бир неча кишига бўлиб ҳам бериш мумкин. Фидя мискин, фақир, бева-бечора, етим-есир ва закот беришга қодир бўлмаганларга берилади. Аммо киши ота-онасига, турмуш ўртоғига, фарзанд ёки набираларига ҳамда закот беришга қодир бўлган кишиларга фидя тўлаши жоиз эмас. Бемор киши тузалиб қолса, унинг берган фидяси бекор бўлиб, қазосини тутиши вожиб бўлади. Рўза тутишга қодир бўла туриб, фидя берса, фидяси қабул бўлмайди. Маълум вақтдан кейин тузалишга умиди бўлган беморлар фидя бермайдилар ва тузалгач, рўзанинг қазосини тутиб беришлари керак бўлади.

Афсуски, айрим кишилар рамазон вақтида хаста бўлсалар, фидя бериб қўйиб, тузалгач мен фидя берганман, қазо тутмайман, дейдилар. Бу нотўғридир. Ҳомилалар аёллар ҳам рўза тутмайдилар, фидя ҳам бермайдилар. Фарзандини дунёга келтириб, уни суддан ажратганидан сўнг қазосини тутиб беришлари вожиб.

Шаҳзод ШОДМОНОВ суҳбатлашди.

АТБ "O'ZSANOATQURILISHBANK"

ЖАМОАСИ

Халкимизни муборак РАМАЗОН ҲАЙИТИ билан қутлайди.

Рамазон ойи хидоятининг шууримизда, қалбларимизда кечадиган бемисл аҳамияти ва шафоати ниҳоятда буюқдир.

Шу қутлуғ, саодатли кунларда барчага бахт-саодат, омад, ишларида улкан муваффақиятлар тилаймиз!

Реклама ўрнида

Реклама ўрнида

**АТБ “Қишлоқ қурилиш банк”
жамоаси барча юртдошларимизни
РАМАЗОН ҲАЙИТИ
билан муборакбод этади.**

“ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШ БАНК” —
ФАРОВОН ҲАЁТИНГИЗ ХИЗМАТИДА!

www.qqb.uz 78 150 00 55 1254 Хизматлар лицензияланган.

ХОТИРА

Инсон умрининг давомийлиги унинг қилган амаллари, хайрли ишлари салмоғи билан узоқ-яқинларининг қалбида қолади. Яшаш тарзи, бардавом ўғитлари билан шоғирларнинг ҳам қалбларидан ўрин эгаллайди.

Бугун биз хотирга олган инсон ана шундай макомда эди. Аммо бешафқат ўлим уни бевақт олиб кетди. Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-Демократик партиясидан Қибрай тумани Халқ депутатлари Кенгашига депутат этиб сайланиб, қариб ўн йил давомида партиянинг Қибрай тумани бўлимига раҳбарлик қилиб келган Олимжон Хаитов 53 ёшида бу оламни тарк эди.

У оиланинг тўнчи фарзанди, бунинг устига,

ЯХШИ НОМ

ёлғиз ўғил эди. Шариф хожи ота ва Кабирахон она Олимжон ва учала қизини ҳам ўқитиб, олий маълумотли қилди. Эл қорига ярайдиган зиёли ва ибратли инсонлар этиб тарбиялашди.

1998 йилда Шариф хожи ота “Солиҳ” деҳқон-фермер хўжалигига асос солган эди. Олимжон ака бир қатор иссиқхоналар қуриб, помидор ва бодринг етиштиришни йўлга қўйди. Ён-атрофидаги қишлоқларда истиқомат қилаётган аҳолини янги иш жойлари билан таъминлади.

Бироз вақт ўтгач, у Исроил давлатининг “Машаб” ширкати билан ҳамкорликда Америка технологиясини қўллаган ҳолда бир кунда икки тонна сутни қайта ишлаб, бир вақтнинг ўзига 8-10 хил

маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган қўшма корхонани ташкил этди. Бу ҳам, ўз навбатида, янги иш ўринларини яратиш имконини берди.

Олимжон Хаитов тинимсиз изланишга, қишлоқ хўжалиги амалиётида янги технология ва тажрибаларни жорий этишга ҳаракат қилди. Олимжон Хаитов ўзининг қисқа умри давомида ҳамюртлари учун кўплаб хайрли ишларни амалга оширишга улгурди.

“Кимнинг халққа фойдаси тегиб шу фойдаси

Нигора ШАРИПОВА.

туфайли ҳаловат топса, ўша одам эзгудир”, дейди донишмандлардан бири. Олимжон Хаитов мамлакатимизда тобора ривожланиб бораётган тадбиркорлик ҳаракатининг фаол иштирокчиларидан бири эди. У мунтазам равишда “Ташаббус” Республика танловига иштирок этиб, туман ва вилоят босқичларида юқори ўринларни эгаллашга муваффақ бўлди.

Унинг эл-юрт олдидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. 2007 йилда у Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони билан “Шухрат” медали, 2011 йилда “Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил” эсдалик нишони билан тақдирланган эди. Яхшидан яхши ном, эзгу хотира қолади, деганлари рост экан.

ҲУҚУҚ

Ходимлар ўз ишига тикланди

Шу йилнинг 30 апрель куни Оҳангарон туманлараро фуқаролик суди судьяси Маннонжон Нурматов раислигида ўтказилган очиқ судда Оҳангарон шаҳар бандликка кўмаклашиш марказининг даъво аризаси кўриб чиқилди.

Маълумки, 2020 йил 6 июлда Оҳангарон туманлараро иқтисодий судининг “Оҳангароншифер” акциядорлик жамиятини банкрот деб эътироф этиш тўғрисидаги ҳал қилув қарорига ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ҳолда тугатиш ишлари олиб бориш айтилган ва Б.Нуруллаев тугатиш бошқарувчиси этиб тайинланган эди.

Бироқ Б.Нуруллаев қарор мазмунини ўз манфаати йўлида талқин қилиб, кўпгина ходимлар билан меҳнат шартномасини ўзбошимчилик билан бекор қилган. Бунинг устига, ходимларнинг иш берувчи ташаббуси билан меҳнат шартномаси бекор қилинаётганда касабга уюшмаси кўмитаси розилигини олиш кераклигига нописандларча қаради. Умуман, мамлакатимизда жорий этилган қонунга мутлақо амал қилмаган.

Масалан, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 45-моддасида жамоа шартномаси корхона тугатиш даври ҳамда давлат реестридан чиқарилиш муддатигача амал қилади дейилган. Шу боис кўр-кўрона иш юритган Б.Нуруллаевни суд меҳнат кодексига белгиланган мазкур қоидаларни нотўғри талқин қилган, деб топди.

Хуллас, Оҳангарон шаҳар бандлик марказининг сўрови ижобий ҳал этилди. Маълум бўлишича, эндиликда собиқ мутасаддига айланган “Оҳангароншифер” АЖ собиқ тугатиш бошқарувчиси Б.Нуруллаев ўзига юклатилган вазифани суиистеъмол қилганликда айбланди. Энг ачинарлиси, у корхона маҳсулотларини таннархидан паст баҳода сотганлиги ҳамда ўта зарарли битимларни тугатганлиги ҳам маълум бўлди. Унга нисбатан қўшимча равишда Жиноят кодексининг 205-моддаси 2-қисми “а” банди билан жиноят иш қўзғатилди.

Муҳими, Оҳангарон туманлараро фуқаролик суди ходимларни оммавий равишда ишдан бўшатиш ҳолати амалдаги қонунчилик талабларига зид бўлганлигини аниқлаб, меҳнат шартномаси асосисиз бекор қилинган ишчиларни ўз ишига қайта тиклашни тўғрисида қарор чиқарди.

Шундай қилиб, “Оҳангароншифер” АЖ ходимлари қаторида кадрлар бўлими бошлиғи М. Давронова, асбоцемент маҳсулотлари цехи устаси О.Эралиев ҳамда диспетчер Б.Хушназаровлар ҳам ўз ишига қайта тикланди.

Озод ХУШНАЗАРОВА.

ТАДБИРКОРЛИК

“IXLOS MEBEL” лари — хориж бозорида

“IXLOS MEBEL” ишлаб чиқариш корхонасида бўлганимизда, ошхона бурчагидаги раковиналарда антисептик воситалардан тортиб, бир марталик қоғозгача қўйилган. Ташқи девори ҳали қумшувоқ бўлса-да, бино ичкараси замонавий жиҳозланган. Тушлик қилаётган ишчиларнинг дастурхонидо сут маҳсулотларига чорлигини кўриб, корхонада ижтимоий Ҳимояга эътибор яхшилигини хис қилдик.

Тушлик тугагач цехларни айландик. Даставвал келтирилган маҳсулотларнинг сақланиши ва қуритилишдан тортиб, тайёр мебелга айланишигача бўлган жараёнлар билан танишидик:

— Тахта маҳсулотлари аввал омборхонада захира қилинади, сўнг ёпиқ хонада иссиқлик пушковчи махсус ускуналар ёрдамида 2-3 ойгача қуритилади, — дейди “IXLOS MEBEL” масъулияти чекланган жамияти раҳбари Зухриддин Нуриддинов. — Чунки мебелларнинг сифати айнан ана шу қуритиш жараёнига боғлиқ. Маҳсулотнинг қурганлигини махсус компьютер аниқлаб бергач, унга ишлов бериш жараёни бошланади. Улар босқичма-босқич жараёнларда сайқалланиб, қаттиқ ва юмшоқ мебелларга айланади. Айтиш жоизки, корхонага ишга лаёқати ва интилиши бор ёшлар танлаб олинади. “Устоз-шоғирд” аънанеси асосида маош тўланади. Уч ой мобайнида иш ўргатилади. Шу боис мебель ишлаб чиқаришда сифат даражасига эришган корхонамиз O‘z DST ISO 9001:2015 сертификатига эга бўлди.

Шунингдек, “Йилнинг мебель ишлаб чиқариш корхонаси” номинацияси голиби ҳам бўлдик. Айни пайтда, мебелларимиз қўшни давлатлар, ҳатто океанорти АҚШга ҳам экспорт қилинмоқда, — дейди З.Нуриддинов.

Сидқидилдан меҳнат қилган қадр топар, деган гап бор. Тошкент мебеллар ишлаб чиқариш фабрикасида меҳнат қилиб, моҳир устага айланган Хусниддин Нуриддиновнинг икки фарзанди — Зухриддин ва Шамсиддин ҳам шу соҳага меҳр қўйиб, ота касбини эгаллашди. Ихлос қўйган касбни ривожлантириш учун “IXLOS MEBEL” корхонасини очдилар. Дастлаб 3-4 та ишчи ўринлари билан очилган корхона, гуллаб-яшнаб, ривожланиб, бугунги кунда 70 нафардан зиёд ишланувчан, меҳнатта чанқоқ ёшлар ва хотин-қизларни бандлигини таъминлашга эришди.

Оилавий тадбиркорлар 2018 йилда замонавий тарздаги мебель цехларини қуриш учун Тошкент туман ҳокимлиги қарори асосида туман ҳудудидан ер олиб, бунёдкорлик ва қурилиш ишларини бошлаб юборди. Цехларга Германия, Хитой ва МДҲ давлатларидан ёғоч кесиш, шакл бериш, рандалаш, ўймакорлик, текислаш, пресслаш, бўяш, жойлаш каби ускуналар сотиб олинди.

Бугунги кунда 90 фоизи ёшлардан иборат бўлган жамоанинг 20 фоизи хотин-қизлардан иборат. Улар асосан бўяш, қоplash, чехол ва қоplамалар тикиш, шурп қадаш каби енгил ишларга жалб қилинган. Муҳими, корхона ҳар йили ўнлаб ёшларни иш билан таъминламоқда.

Айни пайтда корхонада ишлаб чиқарилаётган 30 турдан ортиқ сифати юқори юмшоқ ва қаттиқ мебеллар бугунги кунда хонадон ва ошхоналар тикиш, офис ва муассасаларни безамоқда. Корхонага тегишли “Дийдор” мебеллар дўкони мижозларга беминнат хизмат кўрсатиш билан бирга, харидорлиғини билан ажралиб туради.

Айни дамда, маҳаллий бозорлар ва четдан келадиган ёғочнинг қимматлашиб бораётгани сабабли ўзи маҳсулот етиштиришни мақсад қилган корхона Тошкент туман ҳудудидан 100 гектар ер олди ва бу жойда полония, чинор, қайрағоч, ёнғоқ каби дархатлар экишни режалаштирган. Ҳозирда ерга ишлов берилиб, намлиги ўрганилмоқда. Бу келажакда корхона иқтисодини тежабна қолмай, экологияни асраш ва яшиллик оламнинг ривожига ҳам хизмат қилиши шубҳасиз.

— Таъкидлаш жоизки, иш унумдорлигини ошириш мақсадида самарали меҳнат қилган ишчиларга ҳар ойда қўшимча рағбатлантириш пуллари берилади, — дейди корхона иш юритувчиси Миръазам Мирходиев. — Ишчиларни бундай тарзда рағбатлантириш уларни ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишга, муҳими, касбга меҳр қўйишларида муҳим омил бўлмоқда. Худудимизда иссиқхонанинг ташкил этилиши эса дастурхон тўқинлигини таъминлайди. Ишчилар корхона томонидан нонушта ва тушлик, махсус кийим билан таъминланади. Ишга келиб-кейтиш учун транспорт воситаси бириктирилган. Бундан ташқари, йилда 2 марта юртимиздаги муқаддас қадамжоларга саёҳатлар ташкил этилади. Кун давомида бериладиган бир соатлик дам олиш пайтида стол теннисига, ишдан ташқари вақтда ёшларни футбол ўйнинга жалб этилиши сингари қўлайлиқлар корхонада инсон омилига катта эътибор қаратилганидан далоят.

Яхши дам — меҳнатта ҳамдам, деганлари рост. Айни пайтда, ишлаб чиқариш сифатини янада яхшилаш ҳамда маҳсулотини Европа давлатларига экспорт қилишни кўзда тутган корхона турфа хил ва бежирим мебеллар ишлаб чиқариш йўлида маълум муваффақиятларга эришган ҳолда ана шу йўлда тинимсиз изланишда.

Марям АХМЕДОВА.

Реклама ҳуқуқи асосида.

Реклама ҳуқуқи асосида.

Микрокредитбанк АТБ
жамоаси

барча юртдошларимизни, шу жумладан, банк мижозлари ва ҳамкорларини муборак айём **РАМАЗОН ҲАЙИТИ** билан табриклайди.

Жамики эзгу орзу-ниятларингиз ижобатини кўринг, Она Ватанимиз фаровонлиги йўлидаги шарафли фаолиятингизда омад тилайди.

Микрокредитбанкнинг доимий савдо тушумига эга бўлган мижозимизсиз? Савдо ва хизмат кўрсатиш фаолиятингиз барқарор юритилишини хоҳлайсизми? У ҳолда Сизга кичик бизнес субъектлари учун мўлжалланган “Business online” кредитини таклиф этамиз.

Кредит ҳеч қандай ҳужжатларсиз, таъминотсиз, ортиқча оворагарчиликсиз, онлайн скоринг асосида 12 ой муддатга ажратилади.

Тадбиркорлар кредит маҳсулотини “Mobile banking” ва “Internet banking” иловалари орқали 10 дақиқада расмийлаштиришлари мумкин.

**Батафсил маълумот учун: (+998) 71 273 04 40;
Комплаенс рақами: (+998) 71 202 99 99.**

Хизматлар лицензияланган.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси "Йилнинг энг фаол журналисти" танловини эълон қилади. Танловга 2020 йилнинг 1 июнидан 2021 йилнинг 1 июнига газета ва журналларда, интернет нашрларида эълон қилинган материаллар, эфирга узатилган телекўрсатув ва радио эшиттиришлар қабул қилинади.

Тошкент шаҳрида фаолият олиб борувчи оммавий ахборот воситалари вакиллари (танловга) ўз ижодий ишларини Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмасига, худудлардаги ОАВ вакиллари эса (материалларини) уюшманинг Қорақалпоғистон Республикаси ва ви-

лоятлар бўлимлари орқали жорий йилнинг 5 июнига шахсий маълумотнома, боғланиш учун телефон рақами ва паспорт нусхасини илова қилинган ҳолда тақдим этишлари лозим бўлади. Барча йўналишлар бўйича ижодий ишлар сони бештадан кам, ўнтадан кўп бўлмаслиги белги-ланган.

Матбуот ва интернет йўналишлари бўйича материалларнинг электрон (Word) шакли (материал қачон ва қерда эълон қилингани кўрсатилиши шарт) қўйидаги рақамга (90 - 045-54-88) очилган телеграм манзилга юборилиши сўралади. Телевидение ва радио йўналишлари бўйича ижодий ишлар CD ва DVD

дискларда қабул қилинади.

"Йилнинг энг фаол журналисти" танлови ғолиб ва совриндорларига диплом ҳамда қимматбаҳо совғалар билан ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунига бағишлаб 27 июнда ўтказиладиган байрам тадбири арафасида топширилади.

Барча йўналишлар бўйича материалларнинг асл ёки кўчирма нусхалари (тегишлича қоғоз ва диск шаклида) "Йилнинг энг фаол журналисти" танловига деб кўрсатилган ҳолда қўйидаги манзилга юборилиши лозим:

100011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси.
Мурожаат учун телефонлар:
71 244-64-61; 71 244-62-93.

ЭЪТИБОР

Ёзёвон туман матбуоти учун муборак Рамазон кунларида муносиб эътибор қаратилди. Ҳокимлик ахборот хизмати ва "Марказий Фаргона" газетасига янги бино, замонавий жиҳозланган янги хоналар тортиқ қилинди. Буларнинг барчаси туман ҳокими Дилшоджон Жалиловнинг матбуотга ҳурмати, эътибори юқори эканлигидан далолат.

Ёзёвон ҳокимига

газета керак экан

Мазкур йилнинг 27 апрели "Марказий Фаргона" чиларнинг ёдида қолиши табиий. Кутлуг Рамазон куниди вилоят оммавий ахборот воситалари ходимлари учун Ёзёвонда ўтадиган навбатдаги пресс-тур тахририятнинг янги биноси очилишига тўғри келгани янада қувончли бўлди.

Туман матбуот уйи очилиш маросимида туман ҳокими Дилшоджон Жалилов иштирок этди ва Президентимиз томонидан оммавий ахборот воситаларига бўлган эътиборнинг қисби йўқлигини айтиб, тахририят ходимларини, газета мухлисларини янги бинога кўчиб ўтганликлари билан табриклади.

Тадбирда сўз олган Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси вилоят бўлими раиси, "Фаргона ҳақиқати" — "Ферганская правда" газеталари бош муҳаррири Муҳаммаджон Обидов хозирча матбуотга бундай эътибор Фаргона вилояти мисолида Ёзёвон тумани ҳокими томонидан бўлганлиги, эндиликда бошқа туман-шаҳар газеталари муассислари ҳам ёзёвонликлардан ўрнак олишига умид қилишини таъкидлаб, тахририят ходимларига янги бинода фаолият кўрсатишларига муваффақиятлар тилади.

Шунингдек, тадбирда иштирок этган Республика Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги вилоят бошқармаси бошлиғи Шохидбек Аслонов шундай деди:

— Ёзёвонлик матбуотчилар энди мамлакатимиз равнақи йўлида масъулиятни ҳис этиб, туман аҳолисининг, айниқса, ўсимир-ёшларнинг маънавий-ҳуқуқий билимларини, тушунчаларини оширишда сидқидилдан меҳнат қилишига тилақдошимиз.

Туман ҳокимлигида ўтган матбуот анжуманида сўз олган вилоят ҳокими Иброҳимов Ж.Қўқоров вилоят ижтимоий-сиёсий ҳаётида матбуотнинг ўрни, ёзёвонлик журналистлар фаолиятига юқори баҳо берди.

Ҳа, ушбу кун нафақат Ёзёвон матбуотчилари учун унутилмас бўлди, балки вилоятнинг турли сарҳадларида ижод қилувчи ҳамкасблар билан дийдорлашув тадбири сифатида ҳам эсда қоладиган бўлди.

Тадбир сўнида қатнашчиларнинг олқишлари остида туман ҳокимлиги ахборот хизмати янги "Spark" автомашинаси топширилди.

Ўз мухбиримиз.

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАЧОН БОШЛАНГАН? Ёки савод қандай зовлаб кетади?

1-6

"Гитлер русларнинг подшоши бўлган-да", дейди яна бир "билмдон". Бу каслар китоб-питоб ўқишмагани-ку аниқ, ақалли, телевизор ҳам кўришмаганмикан-а?!

Бу уруш бутун инсониятнинг бошига қанчалик қатта зиён келтирганини қўя туриб, шу маълум урушда ярим миллиондан зиёд ўзбекистонликлар қурбон бўлгани, қанча оилалар кулфат остида қолгани, неча юз минглаб болалар етим, аёллар тул, ота-оналар фарзандсиз қолгани, халқимизнинг фронт ортида кечирган оғир меҳнату ғам-ғуссага кўмилган рангсиз ҳаёти шу оддий саволларнинг жавобини билмайдиган кимсаларнинг тушига кирармиди?!

Тарихнинг бундай, қайсидир маънода "машҳур" саҳифаларини билмаганлар, ноқулай бўлса-да, айтиш жоиз, бу қадар савиясиз, саводсиз кимсалар Тумарису Широки, Спитаменларини, Жалоллидин, Темур Маликларни, Амир Темур, Темурийларини; Ибн Сино, Беруний, Форобий, Бухорий, Термизийларини, Алишер Навоийларини; яқин тарихда чор россияси-ю советлар зулмига қарши бош кўтарган

мард ота-боболарини, жадидларини танишига ишониб бўладими? Уларни танимай, билмай туриб, тирик руҳининг миллат елкасидаги нафасини ҳис қилмай туриб, ўзбекман, дейиш уят. Ҳайф-е, бундайларга ўзбеклик, дейсан ўқинч билан.

Тўғри, ҳамма замонларда ҳам, ҳамма жамиятларда ҳам бу тоифа кишилар бўлган, ҳозир ҳам бор. Аммо бугун илм-фан, замонавий технологиялар ривожланган XXI асда ҳам шу қадар кўрсаводликни тасаввур қилиб бўлмайди. Лекин тасаввур қилишга ҳожаат йўқ, марҳамат: тирик, реал палағда каслар!

Ҳўш, қачон пайдо бўлди бундай авлод? Нима учун пайдо бўлди? Қайси шароит бу аҳволга келтирди? Қандай оилаларда тарбия топди бу тоифалар? Қайси, қандай мактабларда ўқиди?.. Ва энг оғир савол: бундайлардан кимлар етишиб чиқади, улар яна қандай "зот"ларни тарбиялайди?!

Лавҳани кўрсангиз, жавоб бераётганларнинг савлатидан от хуркади. Исларига қарасангиз, Темурбек, Улугбек, Муҳаммад... Эҳ, улар ақалли ўз исмининг маъносини англамикан? Бу номларнинг юки босмасмикан уларни? Уларга муҳожирликда "Қаердансан", дейилса, "Ўзбекистонданман", дейишди,

"Ўзбекман", дейишадими? Тасаввур қилсам, уялиб кетаялман.

Балки наздингизда, биргина лавҳадан фожиа ясаб юбораётгандек кўринарман. Йўқ, фожиа ясамаялман, чинакам трагедиянинг ўзи етилиб келмаптими? Бугун кечасиздан беҳабарларнинг эртаси бўлмайди! Ҳар биримизга игна ютган итнинг азобидек азоб бериши керак бу ҳолат. Келажак ёшлар қўлида, бугунги авлод қўлида, деймиз. Ҳақ гап. Ва ... минг афсусл!

Шаҳзод ҚАҲРАМОН ўғли.

САБОҚ

КРЕАТИВ ФИКРЛАШ ЖУРНАЛИСТГА КЕРАКМИ?

ёхуд Уолт Дисней яратган Скруч амаки

Шиддат билан ҳаракатланаётган ахборот даврида журналистга ҳам қанотли хабарлар билан ҳамқадам бўлиш осон эмас. Шу пайтгача соҳа даргалари яратган ўзбек миллий журналистикаси анъаналарига нисбатан, фаолият кўрсатаётган ёки рақобат ва медиабизнес йўналишида аудиторияни ўзига жалб қилаётган нодавлат ОАВларининг фаолиятини кўзатар экансиз — бир қарашда ахборот макони эгаллангандек туюлади. Аммо...

Ҳўш, бундай вазиятда журналистлар нима қилапти? Севимли касблари янги-ланаётган жамиятдан муқим ўрин эгаллаш оладики? Албатта, эгаллаш олади! Бунинг учун одатий нарсаларга янгича ёндашиш, ҳар қандай муаммонинг ечимини топиш, эскирган дунёқарашни ўзгартириб атрофга янгича назар солиш, бир сўз билан айтганда, креатив фикрлаш мақсадга эришишда муқим манба ҳисобланади.

Аслида креативлик ўзи нима? Шунчаки замонавий услуби ёки урф бўлаётган ян-

лиқ сўзми ёки фикрлаш турими? Ўзбекистон Журналистика ва оммавий коммуникациялар университети PR ва халқаро коммуникациялар кафедраси мудири, филология фанлари номзоди Юлдуз Ортиқованинг "Журналистикада креатив фикрлаш" ўқув қўлланмаси ушбу масалага оидинлик киритади. Креатив фикрлаш — ўзига хос илмий назария бўлиб, у журналистнинг ижодкорлик қобилиятини шакллантиради.

Қўлланма икки боб ва йигирма икки

бўлимдан иборат. Биринчи боб креатив фикрлашнинг назарий асосларини ўзида акс эттирса, иккинчи боб гоёнинг амалиётга татбиқ этилишига бағишланган. Китобда креативликнинг илмий асослари қаторида, жаҳонда Эдвард де Бононинг креатив фикр юритишнинг олти шляпа усули, Уолт Диснейнинг эса уч стул назарияси бўйича ижодий фикрлаш ҳақида ҳам назарий, ҳам амалий маълумотлар келтирилган.

Уолт Дисней (1901-1966 й.й.)ни кўпчилик Микки Маус сингари икки юздан ортиқ мультипликация қаҳрамонларини яратган ижодкор деб билишади. Аммо у таниқли режиссёр, расом ва продюссер эканлигидан ташқари, креатив фикрлаш усулларини кашф қилган файласуф ҳам эди. Узининг ноанъанавий фикрлаш қўламадан кенг фойдаланиб, мульттик қаҳрамонлари орқали ва "Диснейленд" дам олиш масканини яратиб миллиардерга айланган киши.

Шунингдек, Уолт Дисней "Уч стул" назариясини ҳаётга татбиқ этган олимдир. У фикрлашда бир йўналишдан иккинчисига ё учинчисига ўтишни осонлаштириш мақсадида ушбу назарияни яратди.

Дастуриламал вазифасини ўтайдиган бундай ўқув қўлланма мамлакатимизда илк бор яратилиши. Келтирилган назарий ва амалий материаллар, мисоллар, машқлар рисолаанинг оригиналликни таъминлаган.

Ушбу ўқув қўлланма нафақат журналистика соҳасида креатив фикрлашни ўргатади, балки барча ўқувчида оламга, атрофдаги воқеаларга бўлган муносабатни ўзгартиради, ижодий ёндашишни шакллантиради, баъзи хато ва омдсизликлардан тўғри хулоса чиқариб, келажакда ҳаёт йўлини тўғри танлаш учун тажриба орттиришга ёрдам беради.

Юсуф ЖўРАЕВ.

АКС-САДО

Журналистнинг қалами ўткир бўлсин

Маъзуни мозиждан эмас, бугунги кунлардан сўзлайин. Журналист бўлганлигим боис, мени безовта қилаётган соҳамиздаги муаммоларни айтмоқ истамдир. "Hurriyat" газетасининг 2021 йил 14 апрелда чоп этилган 16-сониди таниқли журналист Шухрат Жабборовнинг "Пойтахтдан узокда..." сарлавҳали мақоласи эълон қилинган. Аксарият фикр билдирувчи ҳамкасблар туман газеталари жуда зарурлиги, эътибор кўчатирилиши кераклигини айтишади. Ҳақиқатан ҳам шундайми?..

Тан оламизми, йўқми ҳозирги кунда ҳатто туман газеталари ҳам аҳоли хонадонларига тарқатилмаяпти. Республика, вилоят нашрларининг-ку обуна нархи қимматлигидан кўп раҳбарлар номигагина уша ташкилот ва муассаса учун обуна ташкиллаштирилди. Фикримча, қанчонки тахририят тўла молиявий мустақилликка эришса, ушунда кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Аммо барибир бундан, биринчи навбатда, жамият катта маънавий озуқа олади.

Вилоят, туман ҳокимликлари муассислигида нашрдан чиқаётган газеталарда танқидий-таҳлилий мақолалар йўқ ҳисоби. Чунки ҳокимликлар ҳар йили тахририят учун обуна уюштиришда сал-пал кўмаклашадилар. Энди айтинг-чи, бундай вазиятларда муҳаррир кимга бўйсунди?

Шу сабаб, маҳаллий даврий нашрлар иш жараёнида ҳокимликлардаги айрим раҳбарларнинг масъулиятсизликларини, ноқонуний ҳатти-ҳаракатларини кўриб, кўрмасликка оладилар. Чунки муаммолар газетда ёритилса, тахририятнинг молиявий аҳволига салбий таъсир кўрсатиши тайин. Мана шуларни ўйлаган муҳаррир "оч қорним, тинч қулоғим", деб жимгина юраверади-да.

Ғарчи бугун интернет деганлари ҳам бор бўлса-да, ундаги кўпи ёлғон-яшиқдан иборат хабарлар нафақат одамларни, балки кўпгина раҳбарларни ҳам чапғитаяпти. Афсуски, улар ижтимоий тармоқдаги шов-шувларни рост-дек қабул қилишмоқда. Яқинда бир қўшним айтиб қолди: "Бу кетишда газеталарнинг кераги бўлмай қолди-да! Ҳа, Чунки ижтимоий тармоқларда воқеа-ҳодисалар нафақат матнли, балки видеоли тарзда берилаяпти, бу одамларни кўпроқ жалб қилади". Албатта, бу бир фикр. Бизингча, газетанинг, яъни босма нашрларнинг кадр-қиммати интернет қанчалик ривож топмасин, барибир йўқолмайди. Бунга сабаб, ижтимоий тармоқларда эълон қилинган хабар ёки янгилик бир лаҳзалик, дақиқа сайин янгиликнинг турмаси "яшай олмай" қолади. Газета эса бутун бошли тарих. Исталган пайтда фойдаланиш мумкин. Унинг ўлмаслиги сабаб ҳам шу.

Аммо журналист асдойдил ишлаши учун бугунги шароитда унинг ўртача ойлик маоши беш миллион сўмдан кам бўлмаслиги керак. Ана шундагина ҳам тили, ҳам қалами ўткир бўлади.

Яна бир гап: тахририятлар давлат бюджетига ўтказилса, мақсадга мувофиқ бўлади. Бу жўяли фикримни бундан олдин ҳам билдирганим. "Бозор иқтисодиёти шароитида бу гапингиз ноўрин", дейишди айрим ҳамкасблар, мен уларга: "Ҳокимлик газеталари давлат сиёсатини халққа етказар экан, албатта, унинг молиявий чиқими ҳам тўла давлат гарданиди бўлиши керак. Аммо хусусий газеталарнинг йўриғи бошқа. Улар бозорга қараб иш тутсалар, ноҳоиз бўлмайди", дедим.

Яна бир нарсани унутмаслигимиз керак, ҳар йили олийгоҳларни юзлаб йигит-қизлар журналист ихтисослиғи бўйича тамомламоқда. Уларнинг орзу-умидлари бир олам. Газета ва журналларнинг кенг ва ёруғ, замонавий жиҳозланган хоналарида, яхшигина машағула ишласан дейди.

Инсон дунёга келибдики, умид билан яшайди. Ахир, журналист халқ ҳам эл дардида ўзини ўққа-чўққа уради. Вақти келиб, меҳнатлари тўла қадрланишини исташади. Бунга эса уларнинг ҳам маънан, ҳам қонуна ҳақлари бор-ку. Хуллас, юқорида тилга олганим — "Пойтахтдан узокда..." сарлавҳали мақолани ўқиб, кўнглимдан кечган ўйларни қоғозга туширдим.

Бахтиёржон ЖОЛҚУЕВ, Фаргона вилояти.

Қашқадарё вилояти Китоб туманидаги Фтизиатрия шифохонаси

Азиз юртдошларимизни ўзаро бирдамлик, дўстлик ва аҳиллик туйғулари янада қадрланадиган шуқуҳли айём —

Рамазон ҳайити (Ийд-ул-Фитр)

билан чин қалбдан муборакбод этади!

Барчангизга тинчлик-осойишталик, хонадонларингизга файзу барака ва фаровон ҳаёт тилаймиз.

Реклама ҳуқуқи асосида.

ВИЖДОН АМРИ

Эътикодни афзал билган...

Афсонавий разведкачи Ким Филбининг номи кўпчиликлари таниш, лекин бу инсон 30 йил муқаддам Ўзбекистонга саёҳат қилганидан ҳамма ҳам хабардор дея олмаимиз. Янаям қизик маълумот Ким Филбининг отасига тааллуқли: у Ҳиндистонда туғилган, кейинчалик тақдир тақозоси билан Саудия Арабистонида кўчиб борган ва... ислом динини қабул қилган.

Эътиқод эркинлиги, ҳар ким ўзи истаган эътиқодга эътиқод қўйиши тушунарли, лекин айниқса дунёга машҳур шахсларнинг исломни қабул қилгани, қабул қилаётгани ва қабул қилиши бехитийер мулоҳазага ундайд кўпчиликлари.

Узоқ дин вақилларининг исломни қабул қилишларига турли вазиятлар, ҳолатлар сабаб бўлгани табиий. Илк ислом даври тарихида даъват-тарғиб йўли асосий йўл ҳисобланган. Кейинчалик виждон амри, охириги динга ишончдан келиб чиққан диний мойиллик устунлик қила бошлаган.

...Қоратилларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи руҳонийнинг суҳбатига қўлоқ тутиб ўтириб, католик динига мансуб бўлган Кассиус Клей илк бор масжидга қиради ва руҳиятида галаён юз берганини пайқайди. 1964 йилда биринчи марта жаҳон чемпионилиги учун жангдан олдин Аллоҳга сўйинади. 22 ёшида дунё чемпиони бўлган ёш боқсчи ўша куни ислом динини қабул қилади ва Мухаммад Али номини олади. Бу исм уни дунёга танитади!

Ёшлигида Мухаммад Али билан танишган Майкл Тайсон устозига меҳр қўяди, ундан кўп нарсаларни ўрганади. Шуҳлик орқасидан қамалади, уч йил давомида ўзининг айбисиз эканини исботлашга роса уринади. Адолатсизликка чидамай, изтироб чекади. Қамоқда экан, ҳамжоналарининг даъвати билан исломни қабул қилади... 2010 йилда Ҳаж ибодатини амалга оширади. Замонавий жаҳон эстрадада юлдузи Майкл Жексон исломни қабул қилгани тўғрисида ишончли далиллар етарли эмас, лекин у Аллоҳнинг буюклиги, Мухаммад (с.а.в.)нинг энг улуғ ва сўнги Пайгамбар экани тўғрисида кўшиқ куйлагани ҳақиқат. Майклнинг синглиси Джахет катарлик миллиардерга турмушга чиққан, мусулмонлиқни қабул қилган.

Франциялик футболчи Франк Риберининг ишқибозлари талайгина. У "Бавария", "Фиорентина" клубларида тўп сурган. 2013 йили чемпионлар лигасининг голиби, ўша йили Европанинг энг яхши йўнчиси унвонига сазовор бўлган. 2006 йилда бир кўришда жазоирлик Вахиба Бельхамига ошқ бўлади. Севгилсига етишмоқ қасдида исломга қиради ва исмини Билпол деб ўзгартиради. Бу бахтли эр-хотин тўрт нафар қизларига араб исмларини беришган.

Британиялик қўшиқчи ва мусиқачи Кэт Стивенс 1979 йилда исломни қабул қилиб, Юсуф Ислон номини олди. Бунинг сабабини у қуйдагича ҳикоя қилган: яъни, хонанда ушбу воқеадан икки йил аввал Малибу оролларида дам олаётган кунларида фалокатга учрайди. Жонини омон сақлашни сўраб, Аллоҳга илтижолар қилади — астойдил илтижолари қабул қилинади — у омон қолади ва қолган умрини фақат раҳмдил ва шафқатли Парвардигорга бахшида қилишга ваъда беради.

Узоқ йиллар католиклар руҳонийси бўлиб хизмат қилган Идрис Тафиқ (бу унинг янги исми, маълум сабабларга кўра унинг ҳақиқий исми келтирилмайд) дам олиш мақсадида Мисрга боради. Сафарга тайёрланиш асосида давлатнинг тарихи ва дини билан танишиб чиқади. Қоҳирада мусулмонлар билан суҳбатда бўлади, ислом ҳақида яна батафсил маълумотларни ўрганади. Хотиралар дафтарига шундай ёзади: "Бир ҳафталик Миср сафари фикрларимни ағдар-тўнтар қилиб ташлади. Ҳақиқий мусулмонларни ўша ерда кўрдим. Самимий, омижаноб, меҳрибон инсонлар. "Яхшимисиз?" деган саволга барча "Алхамдулиллоҳ" — "Аллоҳга шуқур", деб бир хил жавоб беришар экан".

Уз ватани Англияга қайтиб борган, яқшанба кунлари Лондондаги марказий масжидга қатнай бошлайди, у ерда ғайридин вакиллари учун ислом ҳақида суҳбатлар ўтказилар эди. Суҳбатларнинг бирини таниқли қўшиқчи ва мусиқачи Кэт Стивенс олиб борди. Узаро суҳбат давомида исломни қандай қабул қилиш мумкинлиги тўғрисида сўрайди. Ўзи ҳақида, ислом тўғрисидаги фикрлари ва тасаввурини ўртоқлашади. "Сен

Аллоҳ ягона, Ундан бошқа илоҳ йўқ ва Мухаммад (с.а.в.) Аллоҳнинг элчиси эканига ишонар экансан, сен аллақачон имон келтириб бўлибсан", — дейди, Кэт Стивенс.

"Бу орада намозга азон айтали бошланди, намозхонлар сафида туриб, улардан кўз узолмадим, кўзимдан эса ёшлар сел каби оқар эди. Намоз тугагач, дўстларим гувоҳлигига "Ла илоҳа илаллоҳ"ни айтдим", деб эслайди Юсуф Ислон.

Орадан кўп ўтмай Идрис Тафиқ "Исломга оддий қараш" китобини ёзади, келажакда эса Пайгамбаримиз (с.а.в.) ҳақида асар ёзиш учун маълумот тўплай бошлайди.

Фердинанд Льюис Элсидор Американинг афсонавий баскетболчиси деб тан олинган. 14 ёшида унинг бўйи икки метрдан ошган эди. 42 ёшида спортни тарк этади (у АҚШ рекордчиси ҳисобланади — турли мусобақаларда баскетбол саватчасини мўлжалга олиш борасида 38 минг 387 очко тўплашга эришган!). Католик оиласида катта бўлган спортчи 1968 йилда шаҳодат қалимасини келтириб, мусулмон бўлади ва исмини Карим Абдул-Жаббор дея ўзгартиради.

Жаҳон океанларининг таниқли тадқиқотчиси Жак-Ив Кусто ўтган асрнинг 60-йиллари охирида исломни қабул қилган деган гаплар юради. Амалий тадқиқотлари жараёнида у шу ёр ва тузиз сув оқимининг бир-бирига аралашиб кетмаётган жойини кўриб ҳайратга тушади. Бу ҳолат Қўзил денгиз ва Ҳинд океани "туташган" Баб-аль-Мандебе худудида учрайди. Атлантика океани ва Ўрта ер денгизи аралашиб кетмайдиган Гибралтар буғозиди ҳам шундай ҳолатни кузатиш мумкин. Кусто бундай ҳолатлар замиридаги мўъжиза жавобини ислом оламида, аниқроғи, Қуръони карим оятларидан ўқиб билганини, ҳатто ўша ояти калималарни таржима қилади.

Кустонинг шаҳодат қалимасини келтиргани, масжидга қатнагани, Қуръонни ёки намоз ўқигани тўғрисида далиллар келтирилмаган, лекин жаҳоншумул олим исломга эътиқодини яширмагани аниқ.

Маълумотларга кўра, Ислон Сибирь улкаларига XII-XIII асрларда тарқала бошлаган. Узоқ Шарқнинг аксарият халқлари орасида исломни қабул қилиш Олтин Ўрда хони ўзбекчон даврида авж олгани тарихдан маълум. Кейинчалик Усмонли империясининг бу худудларга етиб келиши мусулмонлар сонининг ортishi сабаб бўлган.

Таниқли қрим-татар маърифатпарвари Исмоил Гаспринский (Исмоил Гафарли) "Рус мусулмончилиги. Фикрлар, қайдлар, кузатувлар" асарида илк марта "рус мусулмонлари" сўзини қўллаганида, Россия империясида истиқомат қилаётган мусулмон халқларини назарда тутган.

Асарлари жаҳон мумтоз адабиётининг олтин фондидан жой олган Пушкин, Лермонтов, Тютчев, Достоевский, Толстой сингари бадиий сўз даҳолари ҳам ўз асарларида Қуръони карим, ислом дини ва Пайгамбаримиз Расулуллоҳ (с.а.в.)га алоҳида эътибор қаратганлар. Чуночин, Пушкин Усмонли ва Россия салтанатларининг уруши тўғрисида шеърлар ёзиб ("Олегов щит"), бизнинг муқаддас динимиз, унинг Расули ва муқаддас Китобимиз ҳақида ҳаяжон билан ёзади. Лермонтовнинг илк шеърларидан бири "Исмоил Бей" деб аталган (1932 й.). Унда Чеченистон ва Доғистон имоми Шомил ҳақида фикр юритиб, муқаддас ислом дини, шунингдек, Аллоҳ таолога исломий мойил фикрлар юритади. Лермонтов "Замонамиз қаҳрамони" асарида динимиз арконларини меҳр билан тилга олган.

Фёдор Достоевский Пушкиннинг Қуръони карим руҳига кириб борганини таъкидлаган. У рус ижод аҳли орасида биринчилардан бўлиб "Ислом — жаҳон динидир", дея таъриф берган.

Николай Гоголь эса талабаларга идеал ҳукмдор "Аль-Маъмун" ҳақида маъруза ўқиётиб, Қуръондан иқтибослар келтирган...

Лев Толстойнинг исломни ўрганишига иштиёқи катта бўлгани тўғрисида рус олимлари кўп баҳс юритишади. Ёш ёзувчи Мисрнинг муфтийси, исломнинг таниқли ислохотчиларидан Мухаммад Абдо билан хатлар ёзишган, шахсан аънавий мусулмончилик тарафдорлари бўлган татарлар билан мулоқотлар қилган.

Ёзувчи исломни қабул қилганини очик айтмаган, бироқ у мусулмонлиқнинг барча амалларидан хабардор бўлган. Толстойдан оддий одамлар мусулмонлиқни қабул қилиш бўйича маслаҳатлар олишгани тўғрисида мисоллар ҳам келтирилади.

Буюк британиялик Ойша Розали Туркияга сафаридан сўнг ислом динини қабул қилиб, актрисалик фаолиятига нуқта қўйди. Розали аслида Буюк Британияда, атеист оилада туғилган. Унинг энг катта орзуси актриса ёки режиссёр бўлиш эди, чунки талабалик

давридан бошлаб у кинематография соҳасига ихлол қўйган. Розали кўплаб фильмларда роль ижро этиш билан бир қаторда қатор сценарийлар ҳам ёзган ва ҳатто, фильмларга режиссёрлик қилган. У Лос-Анжелесда таълим олган ва бир муддат АҚШда яшаган.

Россиянинг "Тату" гуруҳи солисти Юлия Волкова россиялик таниқли ишбилармоннинг (маълум сабабларга кўра унинг исми келтирилмайд) ўғлига турмушга чиқади. Ёшлар Бирлашган Араб Амирликларига бориб, у ерда никоҳ ўқитишади, ўша заҳоти Волкова ислом динини қабул қилади.

"Фабрика" гуруҳининг аъзоси Мария Алапкина ўзига шон-шўҳрат келтирган қўшиқчилик санъатидан воз кечиб, исломни қабул қилди. Турмуш ўртоғи ҳуқуқшунос Алексей Зуенко билан Москвадан Махачқалъага кўчиб ўтишган.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, расом Усто Мўмин номи юртимизда машҳур. 1921 йилдан то умрининг охиригача Ўзбекистонда ижод қилган мўйқалам устаси асарлари Нукусдаги Савицкий номли давлат музейи ва ўзи асос солган Тошкентдаги давлат санъат музейида сақланади. "Муштум" журнали ва "Қизил Ўзбекистон" (ҳозирги "Ўзбекистон овози") газеталарида, Тошкент ва Андижон театрларида расом бўлиб ишлаган.

Усто Мўминнинг асл исми Александр Васильевич Николаев (1897-1957 йил) исломни қабул қилган илк рус расоми. Воронежда ҳарбий зобит оиласида туғилган расом тақдир тақозоси билан 1921 йилда Самарқандга келиб қолади. Унинг асл мақсади Туркистон халқлари музейини ташкил этиш эди. Расом "Шердор" мадрасасида яшаган чоғида шу ердаги қорилардан илм ўрганади. Калимайи шаҳодат келтириб, мусулмон бўлади. Ҳатто устозларидан Қуръон тиловатини ҳам ўрганиб олади. Исмини Усто Мўмин деб ўзгартиради.

Кейинги пайтларда Имон (Валерия) Порохова (1940-2019 йиллар)нинг маърузаларидан иқтибослар ижтимоий тармоқларда кўплаб келтирилмоқда. Морис Тереза номидида Москва давлат чет тиллари педагогика институти ва Москва давлат университетининг фалсафа факультети битирувчиси. У 1975 йилда суриялик Мухаммад Саид аль-Рашдга турмушга чиқади.

Ёш оила 1985 йилда Дамашққа кўчиб кетади ва Валерия у ерда исломни қабул қилади, Имон исмини олади. Олти йил деганда — 1991 йилда Қуръони карим таржимасини тугаллайди. Аль-Азхар университетининг тақризини олиб, уни Москвада нашр эттиради. Шу тариқа муқаддас Китобимиз ислом арконларини астойдил ўрганган олима томонидан илк марта рус тилига таржима қилинади. Мухаммад ва Имон шу йили Москвага қайтиб келишади. Турли нодавлат ташкилотларда ишлашади. Россия ва хоржий давлатларнинг бир қатор унвонларига сазовор бўлади.

Олима Европада энг катта мусулмонлар жамияти Англия, Франция, Германияда эканини таъкидлаб, келажакда уларнинг сони тобора ортishiни башорат қилади.

Сўнги ўн йилликларда дунё ёшларининг мусулмонлиқни қабул қилаётгани тўғрисидаги фактлар ортиб бормоқда. Улар орасида айниқса санъат аҳли ва киллари кўпчилиқни ташкил қилмоқда. Сабаб? Бундай рухий-эътиқодий эврилишларнинг туб сабаби нимада?

Асли касби шифокор, "Инжил. Қуръон ва билим" асари билан танилган франциялик адиб Морис Бюкайнинг тубандаги сўзлари мазкур саволга муносиб жавоб бўлади: "Исломни кўчадан кириб келган ҳар қандай инсон ҳам қабул қилавермайдир. Уни эс-шунини таниган, чуқур илм соҳиби бўлган инсонларгина тан олади. Исломга зиёлиларнинг қизиқиши тобора ортиб бораётганининг сабаби ҳам шунда".

Аброр ФУЛОМОВ,
сиёсий шарҳловчи.

Имон (Валерия) Порохова

ЖАҲОНДА

ЖУРНАЛИСТЛАР УЧУН ТАҚИК

Исроил ва Фаластин ўртасидаги ҳарбий можаро авж олиши сабабли хорижий журналистларнинг Ғазо секторига кириши тақиқланди. Бу ҳақда Исроил Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Чегара божхона бошқармаси маълум қилган.

Мамлакат расмийлари Ғазо секторининг шимолий қисмида жойлашган йўловчилар учун ягона назорат пункти бўлган Эрез назорат пунктини ёпди. Мудофаа вазирлиги баёнотида айтилишича, чет эллик журналистларнинг Эрез орқали ўтиши тақиқланади.

Жорий йилнинг 10 май куни Исроил армиясининг танклари ХАМАС нишонларига ҳужум қилиб, тўққиз кишини ўлдирди. Ҳужум Исроил ҳудудига портловчи ҳаво шарлари ва тўртта ракетанинг учурилишига жавобан ташкил қилинганди. Зўравонлик ҳаракатлари кучайиб, чегара яқинида ва Шарқий Қуддусда Ғазо секторидан Исроил томон ракетага отилди. Вазият Исроил суди томонидан Қуддуснинг Шайх Жаррах маҳалласидаги бир неча фаластинлик оилаларни уйларидан ҳайдаб чиқариш тўғрисидаги қарори қабул қилингандан кейин кескинлашди.

МАКТАБДАГИ ҚУРБОНЛАР

Айтилишича, Қозон шаҳридаги 175-сонли мактаб ўқитувчиси болаларнинг кўз ўнгидега отиб ташланган. Бу ҳақда саккизинчи синф ўқувчиси ҳикоя қилди, деб хабар бермоқда "Комсомольская правда".

"Болалар жазаванда эди. Улар қурбонлар бўлганини, ўқитувчи ҳам ўлдирилганлигини айтишди. Ўқитувчи, бошланғич синф ўқувчиларининг кўз ўнгидега ўлдирилган", — деди мактаб ўқувчиси. Унинг сўзларига кўра, ҳужум дарс ўрталарида содир бўлган. Таълим муассасаси директори микрафон орқали ҳамма синфларда ўтириш кераклигини эълон қилган, чунки "мактабда террорчилар бор". Тахминан 20 дақиқадан сўнг болаларни мактабдан олиб чиқишди.

Қозон шаҳридаги 175-мактабда отишма шу йил 11 май куни эрталаб содир бўлган. Расмий маълумотларга кўра, етти нафар мактаб ўқувчиси ва ўқитувчи ҳалок бўлган, яна 20 киши жароҳат олган. Касалхонага ётқизилган олти нафарининг аҳволи оғир. Ҳужумда қуролланган икки ёш террорчи иштирок этгани хабар қилинди. Улардан бири, 19 ёшли Илназ Галяевиев ҳибсга олинган, иккинчиси ўлдирилган.

БЛОГЕРНИНГ ЯНГИ АЙБИ

Ивангай тахаллуси билан танилган қўшиқчи ва блогер Иван Рудской журналист Юрий Дудини қўрқоқликда ва цензурада айблади. Бу сафар у твиттерда интервью берувчиси тунда суратга тушишни талаб қилганидан шикоят қилди.

Ивангай буларнинг ҳаммаси суҳбатдошнинг оддий этикани билмаслигидан ёки касбий маҳоратга эга эмаслигидан далолат беради, деб ҳисоблаган. Блогер бу постини эълон қилиши билан Дудининг ҳаракатларига бундай муносабат ноўринлиги тўғрисида салбий изоҳлар ола бошлади.

ГАНГАДАГИ ЖАСАДЛАР

Ҳиндистондаги Ганга дарёсида коронавирусдан вафот этгани тахмин қилинган юздан ортиқ одамнинг жасади топилди. Ушбу жасадлар Биҳар штатида қарашли Буксар шаҳри худудида топилган. Маҳаллий манбаларининг хабар беришича, қишлоқнинг кўплаб аҳолиси COVID-19 дан вафот этганидан кейин ёқилмаган одамларнинг жасадларини Гангага ташлашмоқда.

"Аҳоли ҳатто қирғоққа чиқиб қолган жасадларни ёқишдан қўрқиб қолмоқда", — дейди маҳаллий аҳоли вакилларида бири. Жасадларни йиғиш, идентификация қилиш ва куйдиришда беш нафар маҳаллий ходим иштирок этмоқда.

Ҳиндистонда коронавирус билан боғлиқ вазият кескинлигича қолмоқда. Аввалроқ Ҳиндистоннинг Гужарат штати шифокорлари коронавирусга чалинганларда — муқоромикоз (қора моғор) тарқалиши кайд этилгани ҳақида хабар тарқалганди.

Интернет тармоғи хабарлари асосида Г.МАТЁКУБОВА тайёрлади.

ТАФАККУР

Эҳсон — яхшиликнинг энг фойдалиси

Эй, хушхулқли, ҳеч ёмонлик қилма, амалда ва сўзда фақат яхшилик қил.

Юсуф Хос ХОЖИБ,
Севимли нарсаларга машаққат билан ва яхшиликка эса ўзига сеvimли бўлган нарсаларни (бировага) сарф қилиш билан эришилади.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ,
Яхшиликнинг энг фойдалиси — эҳсондир.

Абу Али ибн СИННО,
Дунё (юрт) ободлиги тўртта нарса сабабидан: раҳбарлар адолати, олимлар илми, бойлар саховати, муҳтожлар дуоси.

Абу Ҳомид ҒАЗЗОЛИЙ,
Дунё охират яхшилигини қаноатда, ёмонлигини тамада кўрдим.

Нажмиддин КУБРО,
Тўрт нарса муруватни бузади: улуғларни бахшилик ва олимларни кибр, манманлик, хотинларни бешармлик, эркакларни эса ёлгончилик.

Ҳожа Ахрор ВАЛИЙ,
Яхшиликка ўрганган бир банда осонлиқ билан ўз яхшилигини қўймайдир.

Абдулла КОДИРИЙ.

ЭЪЛОН

Тошкент шаҳар, Яқсарой туманидаги 91-сонли ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабини 2010 йилда тугатган Халматов Азамат Али ўғлига берилган U № 4634475 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Жак-Ив Курсто

“Халқ банки” АТБ жамоаси

**Муборак Рамазон ҳайити билан барча
юртдошларимизни чин юракдан табриклайди!**

**Улуғ айёмда Сиз азиз ватандошларимизга, қолаверса,
барча мўмин-мусулмонларга саодатли ва барокатли
кунлар муборак бўлсин!**

Фурсатни бой берманг, биз Сиз азизларга Халқ банкининг фойдали оила бюджети таъминотини барқарорлаштирувчи янги — “YANADA QULAY” омонат турини таклиф этамиз. Сиз ушбу омонат турига маблағингизни қўсангиз йиллик 21,6 фоиз даромад олишингизга кафилмиз.

ШАРТЛАРИ:

- муддати – 13 ой;
- фоизи – 21,6 %;
- бошланғич бадал – 1 000 000 сўм;
- максимал миқдори – чекланмаган;
- қўшимча маблағ кирим қилиш – мумкин эмас.

Энг муҳим жиҳати, агар сиз омонатни сақлаш муддатидан олдин талаб қилиб олсангиз ҳам яхшигина даромад топасиз. Яъни, сизга йиллик 3 ойга 18%, 6 ойга 19%, 9 ойга 20% ва то муддати тугагунга қадар 21,6% даромад тўланади.

“YANADA QULAY” — СИЗ УЧУН ЯНАДА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТАДИ!

Хизматлар лицензияланган.

ИЖОДИЙ САЁХАТ

Яқинда “Агробанк” АТБ ташаббуси билан Фарғона вилоятининг Олтиариқ туманида оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирокида пресс-тур ташкил этилди. Президентимиз ташаббуси билан “маҳаллабай” тизимида олиб борилаётган амалий ишларда “Агробанк” АТБнинг бевосита иштироки билан амалга оширилган лойиҳалар кўздан кечирилди.

Ушбу тижорат банкига республикамизнинг 17 та тумани бириктирилган бўлиб, банкнинг доимий вакиллари маҳаллалар кесимида уйма-уй юриб, аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш ва шу орқали юртдошларимизнинг даромадини оширишга кўмаклашмоқда. Олтиариқнинг драйвер соҳаси бу — узумчилик. Шу боис молиялаштирилаётган лойиҳалар ҳажмининг асосий улуши узумчилик операциялари ҳиссасига тўғри келади.

Тупроғи зар, одамлари заргар гўша

ОЛТИАРИҚ ДЕГАНДА АВВАЛО, КЎПЧИЛИКНИНГ КЎЗ ЎНГИДА УНУМДОР ТУПРОҚ БИЛАН ДЎСТЛАШИБ УЗУМ, БОДРИНГ, ТУРП ЕТИШТИРИБ, ЭЛ ДАСТУРХОНИГА ТОРТИҚ ҚИЛАЁТГАН МИРИШКОР ДЕҲҚОНЛАР ГАВДАЛАНАДИ.

Деҳқончилик баракали соҳа. Фақат унда меҳнатдан ташқари зарур ресурслар таъминоти ҳам муҳим. Олтиариқ туманида экин ерлари сув таъминотини яхшилаш учун умумий қиймати 3,2 миллиард сўмлик лойиҳани амалга оширишга киришилди. Шундан 1 миллиард сўм “Агробанк” АТБ томонидан ҳомийлик маблағи сифатида тўлаб берилди. Ушбу маблағлар ҳисобидан Бўрбонлиқ ва Каттақўрғон МФЙларида 4950 метр масофага бетон устунлар ва трансформаторлар ўрнатилиб, 7 та сув қудуғида қазилган ишлари тўлиқ яқунланди.

— Бир йилда ердан уч марта ҳосил оламиз, мисол учун ҳозир карамни узиб олгач, помидор, ерэнгоқ, кейин кўкатлар етиштирамиз, — деди “Файзли боғлар сари” кооперацияси раҳбари Сардор Ҳақимов. — Биз ёшларни иш билан таъминлашга ҳисса қўшиш учун 50 нафар ёшнинг ҳар бирига 12 сотихдан ер ажратиб бердик. Уларга кўчатлар, маҳаллий ўғитлар етказиб берамиз. Эвазига эса етиштирилган маҳсулотни ўзимиз сотиб оламиз. Шундай қилиб, экспорт шартномалари тузамиз.

Олтиариқдаги 295,8 гектар майдон ер ажратиш бўйича танловга қўйилиб, бугунги кунда 268 та фуқарога Бўрбонлиқ ва Повулғон МФЙларида 10 сотихдан, Янгиобод МФЙда 16 сотихдан ер майдонлари ажратиб берилди. Бундан аввало “темир дафтар”га киритилган фуқароларнинг ишли бўлиши, уларнинг манфаати назарда тутилади.

— Биз ҳам 370 тонналик совутгич қуриб ишга туширдик, — деди “Олтиариқ асл меваси” МЧЖ раҳбари Муҳаммад Тожиматов. — Гилосдан бошлаб, ўрик, шафтоли, анор ва беҳи етиштирамиз. Шу пайтгача Россия, Хитойга бу йилдан эса Япония ва Украинага экспортни бошладик. “Темир дафтар”га кирган ўндан ортиқ қишлоқдошларимизни иш билан таъминладик. Хўжалик айна вақтда “Агробанк”дан олинган кредит ҳисобидан узоқ йўлга қатновчи ҳайдовчилар учун меҳмонхона қуриш, янги тоқзорлар барпо этиш борасида ишлар олиб борилмоқда.

Қайд этиш керакки, туманда чорвачилик соҳаси ҳам яхши ривожланмоқда. Бунда “Ибодат-

хон Олтиариқ савдо” фермер хўжалигининг алоҳида улуши бор. Банкдан олинган қарийб 3 миллиард сўмлик кредит эвазига Франция ва Германиядан 100 бош атрофида насли қорамол олиб келинди. Шунингдек, кунига 35 тонна сутни қайта ишлаб 16 турдаги маҳсулот тайёрланмоқда.

Ҳозирда ҳудуддаги 55 та фуқарога иссиқхоналар қуриш учун 1 миллиард 417 миллион сўм кредитлар ажратиб берилган бўлиб, ушбу маблағлар ҳисобидан ҳар бири 5 сотихдан иборат 55 та иссиқхона қуриб битказилди. 22 та фуқарога 20 сотихдан тоқзор барпо этиш учун 140 миллион сўм кредит берилди.

Олтиариққа сафар чоғида ОАВ ходимлари туман иқтисоди, ҳудуднинг қишлоқ хўжалиги ва саноат тармоқлари билан боғлиқ имкониятлари билан танишдилар. Узлаштирилаётган янги тажрибалар ҳудуднинг сўлим қиёфаси, одамлар дунё-

қарашида ҳам ўзгаришлар ҳосил қилаётганига гувоҳ бўлдилар. Шу тупроқдан дуру гавҳар ундираётган ғайратли олтиариқлик деҳқон, боғбон ва чорвадорларнинг орзу ниятлари билан ўртоқлашдилар. Зеро, Олтиариқнинг тупроғи — зар, одамлари — заргар, деб бежиз айтишмаган.

“Агробанк” АТБ Матбуот хизмати.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

Айтишларича, киши ўз ҳаётида икки муҳим йўлдан бирини танлайди. Ҳақиқий инсон элу юртга, жамиятга фойда келтириш йўлида ўз касби, ижодига содиқ бўлиб меҳнат қилади, кимлардир эса... умрини ҳавойи нафсу, ўткинчи ҳюю-ҳавасларга сарфлайди. Одам боласи қайси йўлдан кетади, қайси йўлни афзал билади, бу унинг аввало олган таълим-тарбияси, яшаган, униб-ўсган муҳитига боғлиқ бўлса керак.

Бизнинг қаҳрамонимиз эса ҳаётининг бошида ноқил илм ва одамийлик йўлини танлагани боис, у кишига бўлган ихлосим ортаган эди. Бу бедор қалб билдимки, олис мазоийнинг сарчашмаларидан, буюк Термизийлар — Исо Термизий, Ҳаким Термизий, Дақиқий, Фаррухий, Сўфи Оллоёр, Аловуддин Антор уммонларидан баҳра олган ҳамиятли олим, ўз халқининг фидойи ижодкори!

Бу одамни илк учратганимда... Хизмат тақозоси билан ҳар йили бир неча мартаба хизмат сафарларида бўлишга тўғри келади ва ана шундай кезларда жуда кўп кишилар билан, албатта, суҳбатлашаман, учрашаман ва ҳаётлари, одамгарчиликлари билан қизиқаман. Қарийб қирқ беш йиллик меҳнат фаолиятимда мен билан мамлакатимизда ва чет элларда ўтган турли йилги, тadbирларда бирга учрашиб, таниш бўлиб, ўзларининг чин одамийлик хислатлари, ўзгаларни хурмат қила билишлари ва албатта, тарихга, адабиётга, жамиятга бўлган юксак эътиборлари тўғрисида кўп суҳбатларимиз бўлиб, қадрдон сифатига устоз, дўст-биродар ва оға-ини бўлиб қолган инсонлар талайгина. Ана шундай инсонлардан бири ҳақиқи равишда табаррук отахон, катта илм агаси, ўз юртини, одамларини жонидан ортқ севган Тоштемир Турдиевдир.

1992 йил Мустақилликнинг биринчи йили узлуқсиз кўрсатувларини тайёрлаш учун Сурхондарёга борганимда, воҳанинг таниқли инсонлари қаторида шу кишининг номзодини ҳам тавсия этишди ва бунинг учун у кишини менга таништирган мутасаддилардан ҳамон миннатдор эканлигимни яширмайман. Чунки бу одам айнан мен излаган одам бўлиб чиқдики, агар биринчи учрашувимиздаги воқеани айтсам, сиз ҳам "Баракалла шу инсонга!" деб юборасиз. Гап шундаки, кўрсатувда айнан Тоштемир Турдиевнинг янги мустақил Ўзбекистоннинг зиёли сиймоси акс этиши керак эди, аммо у ўзини таъриф этишга сўз қолдирмади. Мени дунёга машур Далварзинтепа ёдгорлигига бошлаб борганлари ҳамон эсимда: улкан Далварзинтепа кўргони атрофини ўраб оқаётган сув бўйида жуда чиройли суҳбат қурдик.

— Сурхондарё мамлакатимиздаги энг қадим ва бой тарихга эга воҳа, афсуски, унинг ноёб тарихи кам ўрганилган, кам қаламга олинган! — дея гап бошлаганди у: — Масалан, Бойсун туманидаги Тешиктош ғоридан топилган бола суяклар, бетақор Зараутсой қоя тошларига ўйиб ишланган илк одамларнинг расмлари бу заминда яшаган қадимий биринчи одам излари ва уларнинг ажойиб санъатидан далолат беради. Биз учун

О, МУНАВВАР ОДАМ!

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, фольклоршунос олим, Маънавият-маърифат маркази Денов туман бўлими раҳбари Тоштемир ТУРДИЕВ ҳақида сўз

азиз ва муқаддас саналган Мочай, Амир Темур ғорлари ҳақида эса ҳали кўп тўлиб-тошиб сўзлашимиз лозим. Гўё катта бахши-оқинлардай жўшиб гапирарди Тоштемир ака: — Зараутсой — менинг оҳим, менинг қувончим, ота-боболаримнинг табаррук қўл излари, минг-минг йиллар қаъридан етиб келган бойлигим, хазинам, ғурурим, эътиқодим!..

Дарҳақиқат, Зараутсой қоя тошларидаги нозик ва бебаҳо расмлар ҳамон бу қадим манзилга оғири етиб, кўрган киши борки, ҳаяжонга солади. Тўғри, кейинги ўттиз йилда Сурхондарё тарихи ҳақида жуда кўп асарлар нашр этилди, ажойиб археологик музей барпо этилиб, кўплаб олимлар воҳа тарихи ҳақида илмий ишларини эълон қилишди, бу ҳақда радио ва телевидендеда эштитиришлар ва кўрсатувлар тайёрланди, аммо Зараутсой ҳақида ҳалигача қалба ёқадиган ҳужжатли фильм ёхуд мукамал бирор китоб-альбом нашр этилган эмас.

Яна олис тарихимиз ҳақида сўзлай кетади бу одам!

Мен неча марта у киши билан учрашган бўлсам, ҳеч қачон ўзи ҳақида бирор мақола, кўрсатув ёхуд эшиттириш тайёрлаш фикрини билдирган эмас, аксинча, ё Денов, ё Сурхон воҳасининг олис тарихи, улуг донишмандлари ҳақида сўз очиб, улар тўғрисидаги бор ҳақиқатни халқимизга етказиш иштиёқига ёнган. Шу боис, бу одамга бўлган меҳрим ортиб борган ва сира камаймаган.

Уша 1992 йилнинг август кунларидаги суҳбатлар ҳамон қулогим остида мароқли, жуда жозибали ҳолда янграйдими, устоздан эшитган бу манбалар эса ҳеч қимни безътибор қолдирмаган эди.

— Турон заминимиздан етишиб чиқиб, Юнонистонга бориб, энг зукко олимлар билан беллашган Анархассис бобомизнинг асл исми нима? Юнон донишманди Плуларх ўзининг "Етти донишманд зиёфати" китобида бу зот номини хурмат билан тилга олган бўлса, Афлотун уни "Етти донишманднинг бири" деб таъриф этган...

Суҳбатдошимнинг завқ билан сўзлаши ҳайқириб оқаётган улуг Амударёнинг заррин шабадалари билан уйғунлашиб, қалбимга ўзгача ғурур ва ҳаяжон бахш этади. Ҳар бир фикр, манбани эътибор ва суюнч билан тинглаганим сайин олис мазоий бутун диққатимни қамраб олади.

— "Шоҳнома"нинг 1003 байти қаерда ёзилгани биласизми?!

Тоштемир Турдиевнинг қуралай кўзларида фахр нурлари порлайди!

Ҳаёллар мозий томон елади: Дақиқий! Сурхоннинг қадим шаҳри — Деновда яшаган шоир!

Суҳбатдошим: "Бинобарин, қадим Чағониёнимиз тупроғи, унинг кишилари, тасавуридаги паҳлавонлар шу маънода "Шоҳнома"га кўчган бўлса, ажаб эмас!" — дейди ифтихор ва ғурур билан.

Дақиқий — Мухаммад Авфий Дақиқий, яъни "сўзда зукко, маънога ўта диққат бергани учун уни Дақиқий аташган". Таъкиранислар уни Марвазий, Самарқандий, Тусий, Хиравий номи билан, Абу Райҳон Беруний эса "Балхий" деб атаган...

Суҳбатдошим доно бўлса, маза қиласан! Қадим Уғуздарё элқин шамолларидан бир маза қилган бўлсам, Тоштемир аканинг бу ғурурларидан бетақорро баҳра олганимни ҳам яширмайман!

Энди суҳбатдошим Денов шаҳрида яшаган яна бир буюк шоир — Фаррухий ҳақида сўзлай кетади:

— Фаррухий юксак истеъдодли шоир эди. Сейистонда яшарди. Уйлангач, ночор аҳволга тушади ва Чағониёнда, ҳозирги Сурхондарёнинг Денов шаҳрида инсонни инсон ўрнида кўрадиган ҳоким борлигини эшитгач, оиласи билан бирга шамолдай учиб келади.

Чағониёнда уни ҳокимнинг ёрдамчиси кутиб олиб, бир ғазалини ўқигач, истеъдодли шоир эканлигини англайди ва эртаси ҳокимнинг Доғгоҳга дам олишга боришини, у ерни тасвирлаб бериб, бир шеър битишини айтади. Фаррухий кечаси билан Доғгоҳни кўргандек тасавури этиб, гўзал ва бетақорро бир шеър ёзади.

Тоштемир ака бу шеърни мароқ билан ўқийди, менинг эса завқим ошади:

Кўк ҳарирдек юзига ёпқач рўмоли сабзавор,
Етти хил ранг парнаёни бошга салди кўҳсар.
Ер оҳунинг нафидек мушқларини сочди беқиёс,
Тол тўтининг парридек барғини ёзди бегубор!

Кўк марваридларидек гўзал сатрлар! Қалб жунбушга келиб, кўзлар гўзал хислардан язрақлаб кетади, қулоқлар эса ўзгача роҳатни сезади!

Ҳоким бу шеърни ўқиб, жуда завқланди ва Фаррухийга бир кўрани кўрсатиб, отлар уюрини ўшанга ҳайдашни ва қанча отни кўрага қамай

олса, барисига эга чиқши мумкинлигини билдирарди.

Бир йилдан сўнг ҳоким ҳузурига Фаррухий бой-бадавлат кишилар либосида оқ тулпорда 20 нафар ғуломи ҳамроҳлигида меҳмонга келган экан.

Ана, бир сеистонлик шоирга қадим Деновнинг осмон ҳурмати!

Уша ҳокимнинг қариндошимкан дейман Тоштемир Турдиев!

Чунки Тошкентдан қайси бир ижодкор, журналист бормасин, бу одамнинг қўли доимо кўксиде, юзиде табассум, дастурхони эса доимо очик. Бир пиёла чойини ичмасангиз: "О, буюк, мени ҳафа қилманг!", дейди ўқтам ва ёқимли овозда.

Мени ҳам неча бор иззат тулган бу одам!

Денов учун кўп хизмат қилмасиз деб эгнимга тўн солганлариде, уялиб кетганман!

— Бу бизнинг энг яхши одат! Амир Темур бобо ҳам Кастилия элчисини Руи Гонсалес де Клавихо эгнимга бир эмас, бир неча бор тўн ташлаган!

О, мунаввар одам! "Клавихо ким, биз..." Эътироз гул-сўзларингизга қулоқ осмайди бундай кезларда у. Беихтиёр кўнглимдан шундай ўй-кечинмалар ўтади:

— Тоштемир ака сиз Зулфия опа сингари бетақорро овозли шоира, Шароф Рашидов тилига тушган деновлик ижодкор, ҳаётдан ёш кетган фарзанд Раёно Узоқова ижоди борасидаги саъй-ҳаракатларингиз;

— "Алпомиш" достонини 29 та кассетага ёзиб олиб, кечая кундуз уларни тинглаб, қозога тушириб, ўн минг нухсада халқимизга тортиқ этганингиз;

— Денов тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари сифатида олиб борган инсоний ишларингиз;

— маънавиятимиз тарғиботи бўйича мислсиз хизматларингиз;

— ҳатто ишхонангиз жавонидан ўрин олган ижодкорларнинг турли китоблари, асарлари Сизнинг ким эканлигингизни яққол кўрсатади.

Тўғри, бандасини мақтаб бўлмайди!

Аммо элу юрт учун бажарган ишларини тилга олиш савобу намунаки, бу билан ёшларга ҳам "тоза ариқдан тиник сув оқади" деган ҳикматни пеш қилишга асос бўлади!

Айни шу дамларда қулогим остида Акамининг яна бир оғоҳ сўзи қалбим эшиқларини қоқмоқда:

— Душмандан қўрқманг, нари борса, сизни шахид этиши мумкин, жаннати бўласиз! Аммо бефарқ кимсалардан қўрқинг, бетовфиқлардан қўрқинг, у ярамасларнинг хурмача қилиқлари ту-

файли ер юзиде, юртда хиёнат ва қотилликлар, халқнинг оғир аҳволга тушиб қолиши давом этаверади!

Яна бир гапни кўп айтадилар: "МЕНГА ЯХШИ НОМ КЕРАК!"

Дарҳақиқат, Тоштемир ака ҳақиқи равишда шу саодатга эришган улуг инсондир!

Бундан икки йил бурун Сурхондарёнинг маркази Термизда катта бир маданий анжуман бўлиб ўтгани ҳам кечагидек эсимда. Бахши шоирлар фестивали. Унда муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев иштирок этиб, халқ оғзаки ижоди дурдоналарини, халқ достонларини авайлаб-асраш, бундай буюк мерос сарчашмаларидан элимизни, айниқса, ёш авлодни кўпроқ баҳраманд этиш борасида сўз юртган давлатимиз раҳбари деновлик Тоштемир Турдиев ҳақида ҳам алоҳида тўхталганини эшитиб, юрагим чексиз ғурурга, севинчга тўлган эди!

Ҳа, Тоштемир ака шундай фахрланса арзийдиган зиёлиларимиздан биридир. Катта олим, тиниб-тинчимас, қуюнчак адидбир.

Яна кўп бор эшитганимиз. Барча қадам аҳлининг меҳрини қозонган устоз уларга юқорида таъкидлаганимиздек бир гап айтади: "Мен ҳақимда бир сўз деманг, нимаики ёссангиз Денов ҳақида ёзинг, бизга фақат шу керак".

Юртга меҳр, Ватанга муҳаббатдан бу!

Биласиз, Сурхон эли катта эл. Унда Деновнинг алоҳида ўрни бор. Бу жойини бежиз одамлар "кичик Бомбей" деб аташамаганда.

Деновда эса кимлар ишламаган, кимлар келиб, кимлар кетмаган дейсиз. Тоштемир ака баъзан ҳазил-чин аралаш бир гапни айтиб қолади: Деновга бу гал келган ҳоким 14-си бўлади. Яхши ишласа, шу эл дарди билан яшаса, Денов уни бошига кўтаради, акси бўлса ўзидан ўпкалайди.

Бундай ўқтамона гапни ҳамма ҳам айтмайди, айтолмайди!

Бир қарашда ижод аҳлининг, чинаккам меҳрибон, ғамхўри бўлган бу инсон, оддий эл ташвиши, куйида бир шерюрак алпга айланади.

Эшитганимиз бор. Бундан 5-6 йил бурун Деновга бир раҳбар келди. Иши таниш-билишчилик, фирмор уйинлардан бошқаси бўлмади. Шунда бутун туман фаоллари билан ўтаётган йиғилишларнинг бирида Тоштемир Турдиев сўзга чиқди. Ҳалиги раҳбарга қараб бир сўз деди:

— Сизлар келиб кетадиган одамсизлар. Майли, сизга нима ёқса олинг, ўз таниш-билишларингизга бўлиб бериб, бир нарса демаймиз. Фақат бизга Деновнинг тупроғини ташлаб кетсангиз бўлди. Қолгани билан ишимиз йўқ. Барини шу Денов халқи билан бошқатдан бунёд эта оламиз...

Бу аччиқ киноядан бутун зал қалқиб кетди. Деновга раҳбар бўлиб келган каснинг ранги кесакдай бўлиб қолди. Шундан сўнг у узок ишлолмади. Дарров жуфтагини ростлаб қолди.

Ўз сўзига, мустақам имон-эътиқодига эга бу инсон ҳақиқи Денов фарзанди, юрт конжуридир.

Бугун кўтлуг ёшни қарши олаётган Устозга узок умр, самарали ижод завқи бардавомлигини тилашдан бахтиёримиз.

Тўлқин ҲАЙИТ.

Реклама ўрнида

“НАВОИЙ АВТОТЕХХИЗМАТ”

МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ
БАРЧА ҲАМЮРТАЛАРИМИЗНИ МУҚАДДАС АЙЁМ —

РАМАЗОН ҲАЙИТИ БИЛАН ЧИН ДИЛДАН МУБОРАҚБОД ЭТАДИ.
УЛУГ АЙЁМ ШУКУҲИ ХОНАДОНЛАРИНГИЗГА ФАЙЗУ БАРАКА ОЛИБ КЕЛИШИНИ,
ҚАЛБЛАРНИ ЧАРОҒОН АЙЛАШИНИ ТИЛАБ ҚОЛАДИ.

“Навоий автотеххизмат” МЧЖнинг асосий фаолияти:

- “UzAuto Motors” АЖ томонидан ишлаб чиқарилаётган янги автомобилларни сотиш;
- Кафолатланган авто эҳтиёт қисмларни етказиб бериш;
- Банклар орқали мижозларга автокредит орқали автомашиналар соҳиби бўлишларига кўмак бериш;
- Ўзбекистон Республикаси ҳудудиде жойлашган корхона, ташкилотлар ҳамда аҳолининг автотранспорт воситаларига барча турдаги техник хизматларни кўрсатиш ва таъмирлаш;
- Автомашиналарни табиий сиқилган газ (TSG) ва суюлтирилган нефть гази билан (SNG) ишлаши учун қайта ускуналаш сингари қатор хизмат турларини кўрсатишдан иборат.

Жамоамиз Сиз азиз юртдошларимиз билан самарали ҳамкорлик қилаётганидан миннатдор.

Хизматлар лицензияланган.

1-6. — Талаба лиги мда ассистентлик қилганман, лекин бир ўзим мустақил операция қилмаганман, — деди унга жавобан Носиржон.

— Булмаса, ўзимиз операция қиламиз. Мен сизга ассистент бўламан!

Операция хонаси совуқ, уни печка ёқиб иситгунча анча вақт ўтди. Носир касални операция столга ётқизиби, жарроҳлики бошлади. Талабалик пайтида профессор Астров клиникасида уч йил анестезиолог, яъни наркозчи бўлиб ишлаб, кўзи пишиб юргани фойда берди. Операция кўнгилдагидек ўтди. Шундан кейин бошлиқ уни тиббий-санитария батальонига жарроҳ қилиб тайинлади.

— Калуга остоналарида турганимизда жанг майдонидан бирданига 300 га яқин ярадор келиб қолди, — дея эслаган эди шифокор Носир Хўжаев. — Уларни хонадонларга жойлаштирдик. 3-4 кун ухламай, уйма-уй юриб, ярадорларни хонадонларнинг ўзига даволай бошладик. Сталинградда (ҳозирги Волгоград) турганимизда операцияни асосан кечаси қилишга тўғри келарди. Ярадорларни кечаси Волга дарёсидан қайиқларда олиб ўтишарди. Хуллас, жарроҳликка меҳр қўйиб, умримни шу касбга бағишладим. 1943 йилнинг 15 май куни ўзим билан бирга хизмат қилаётган ҳамшира Зотова Наталья Семёновнага уйландим. Ҳозир бир ўғил, бир қизимиздан 10 нафар набираларимиз бор. Рафикам Тахтапулдаги юкумли касалликлар шифохонасида 32 йилдан кўпроқ узлуксиз меҳнат қилди. Ҳозир нафақада. Ҳаётимда унутилмас воқеалардан бири 1944 йилнинг ноябрь ойида бўлган эди. Бизнинг 69-дивизиямиз 37-гвардиячи ўқчилар дивизияси билан Нарев дарёсининг чап қирғоғида ёнма-ён туриб қолди. Бу вақтда мен 69-дивизия тиббий-санитария батальони командири эдим. Қўшни дивизия тиббий-санитария батальони командири ҳамшаҳаримиз капитан Яков Самойлович Фок билан тез-тез учрашиб турардик. Бир куни 37-гвардиячи ўқчилар дивизиясига янги командир — генерал-майор Собир Раҳимов келганини айтди. Кейин мен Собир Раҳимовнинг олдига бориб, у билан танишдим.

— Ие, Ўзбекистонданмисиз? — деди у мен билан илиқ қўришиб, — Мана, биз ҳам келдик, энди бирга жанг

ФРОНТДА ЯНГРАГАН “ЧЎЛИ ИРОҚ”

Ўзбек генерали Собир Раҳимов бир гуруҳ сафдошлари билан. 1945 йил.

қиламиз. Жим бўлиб кетмай, келиб турунг, ҳамшаҳар. Вақт тигиз бўлганидан биз узоқ гаплашолмадик. У қадди-қомати келишган, баланд бўйли, истараси иссиқ одам эди. Бир куни олдимга юртдошимиз, ҳарбий мухбир Адҳам Ҳамдам келиб қолди. Мен билан бироз гаплашиб ўтиргач, “Юр, Собир аканинг олдига бориб келамиз”, деди.

Мен рози бўлдим. 37-дивизиянинг штабига борсак, генерал Собир Раҳимов ўша ерда экан. Адҳамжон телефонда у билан гаплашган эди, кўп ўтмай генералнинг ўзи олдимизга чиқди. Сўраганимиздан кейин у бизни ўз блиндажига бошлади, уриндиққа ўтқизиб, дастурхон тузашга тушди.

— Кечирасизлар, ҳозир борим шу, — деб стол устига бир шиша вино, 3-4 бурда қотган нон қўйди. Бироз гаплашиб ўтирдик. Шунда Адҳам Ҳамдам генерал Раҳимовга юзланиб сўради:

— Ҳозир найдами ё дутордами “Чўли ироқ”ни эшитсак қандай бўларди-а, Собир Умарович?

— Оҳ-оҳ, нимасини айтасиз, — деди бунга жавобан генерал. — Роса маза бўларди-ку-я, иложи йўқ-да.

Кейин қўшиб қўйди: — “Чўли ироқ”ни Ўзбекистонга

борганда эшитамиз энди.

— Шу ерда ҳам эшитсак бўлади, Собир Умарович.

— Қандай қилиб?

— Мана, ёнимизда доктор Носир Хўжаев ўтирибдилар, илтимос қиламиз-да у кишидан.

— Қани-қани, ростданми?

Генерал Собир Раҳимовнинг кўзлари хайратдан катта очилиб, менга савол назари билан қаради. Мен қўлиб ёнимдан доимий ҳамроҳим — найни чиқариб, аввал “Чўли ироқ”ни, ортидан “Муножот”ни чалиб бердим.

Собир Умарович қуй тамом бўлгунча бошини қуйи солиб, кўзини юмиб ўтирди. Билмадим, унинг хаёлидан нималар кечдйкин? Балки у хаёлан она диёримизда, ёру дўстлари, оиласи даврасида ҳис этгандир ўзини. Балки эртага бўладиган оғир жанг режаларини тузгандир? Балки юртига соғ-омон қайтмаслигини кўнгли сезиб, қуй таъсирида сел бўлиб оққандир?..

Собир Умарович бизни қузатиб, самимий хайрашаркан, деди:

“Мен бугун сизлар билан суҳбатлашиб, жуда роҳат қилдим. Халелан Ўзбекистонда бўлгандек бўлдим, эртанги жанг учун куч-қудрат олдим, раҳмат сизларга!”

Лавҳамиз дебчасида айтганимиздек, Носир Хўжаевнинг мусика чалиб, сознинг нозик пардалари узра силри ҳаракатлар қилиб, қуй таратган кўллари душманга қарши қурол ушлашга ҳам яради, минглаб ярадорларни ҳам тиббий тиги сеҳри билан даволади. Унинг сеҳрли кўллари ҳаёт торини ҳам деярли қирқ йил энг баланд пардаларда мардона чертди. Бу кўллар унинг мағрур кўсига Олтин юлдуз ҳам тақиб қўйди.

Уруш фахрийси, Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор Носир Хўжаев узоқ йиллар Чкалов номидаги Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш биришмаси тиббий-санитария қисмида самарали фаолият кўрсатди.

Носир аканинг ҳузурида бўлганимда бундай азиз инсоннинг тез орада орамиздан кетиши хаёлимга келмаган эди. Бугун шулар ҳақида уйлар эканман, ҳаёт бешафқатлигини яна бир қарра ҳис қилдим.

Искандар РАҲМОН,

Қуроли Кўчлар фахрийси,
Ўзбекистон Ёзувчилар ва Журналистлар ижодий уюшмалари аъзоси.

✓ **ЁД ЭТИБ**

АРЗОН ЧИПТА ОРТИДАГИ ҚОЯ

Қирқ бир ёшимда отамнинг дуоларини олиб, Тошкентга ўқш илнжида келдим. Ёшликда икки бора келиб ашигини очолмай қайтиб кетганим ТошДУ — ҳозирги Ўзбекистон Миллий университети даргоҳи учинчи марта келганимда мени илиқ қарши олди.

Назаримда, бу бино мен учун дунёдаги энг баланд бинолардан бири эди. Орзуларим ушалганидан еру кўкка синамдим. Олий адабиёт курсида ўқишни бошладим. Ҳамма менга ажабсиниб қарарди. “Ёши бир жойга бориб қолган бу одамга талабалардан не наф”, каби пичинг сўзларни кўп эшитдим. Кўпгина талабалар эса мени янги иш бошлаган ўқитувчи бўлса керак, деб эҳтиром билан салом беришарди. Баъзан хатти-ҳаракатларимдан ўзим уялардим. Айниқса, талабалик гувоҳнома билан арзон йўл чиптаси харид қилиб, метрога тушганларимда.

Бир гал чипта олаётсам, ички ишлар ходимлари атрофимни ўраб олишди ва роса изза қилишди. Чиндан ҳам талабаман десам ҳам барибир ишонилмаган. Начора, арзон чиптадан воз кечишимга тўғри келган...

Бир куни мени филология фанлари доктори, профессор Абдуғофур Расулов (охиратлари обод бўлсин) ёнига чақириб, таржима ҳолим билан қизикди. Мен у кишига йигирма йилдан охиқ кишлоқ хўжалиги соҳасида меҳнат қилиб, ҳаёт мактабини ўтаганимни айтдим. Домла сўзларимдан хаяжонланиб кетди. “Кўпчилик мол-дунё илнжида чет мамлакатларда юрган бир пайтда, сиз адабиётни танлаб тўғри иш қилибсиз...”. Устознинг мана шу биргина сўзи менга жуда катта куч бағишлаганди. Ўз устимда янада қаттиқ ишлашга киришдим. Қолган барча майда-чуйда гаплар ортда қолди.

Домла қаерда адабиётга, маънавиятга бағишланган тадбир бўлса, албатта, боришимни маслаҳат беради. Устоз сабаб кўплаб дўстлар орттирдим. Биродарим Нурбек Нишон билан Абдуғофур Расуловнинг Дўмбиро-боддаги ҳовлисига тез-тез бориб, ҳикматли гурунларидан баҳраманд бўлардик.

Бу ёруғ оламда биргина илиқ сўз гоҳо кўнглингни тоғдек кўтариб, сени етти ёт бегона одамга қадрдон қилиб қўяркан ёки энг яқинингдан узоқлаштирар экан. Абдуғофур ака ўз-

бек адабиётда ўз сўзи ва ўз ўрни бор катта олим эди. У киши халқимизнинг жасоратли зилфи фарзанди, Ўзбекистон қаҳрамони Озод Шарофиддиновнинг эътирофи ва дуоларини олган, фидойий инсон эди.

Тунов кўни дўстим Нурбек Нишон билан устознинг уйларига бордик. Бизни Раъноҳон ая қарши олди.

— Домла умрини адабиётга бахш этди. Ёзганлари пешма-пеш матбуотда эълон қилинарди. Оламдан ўтганларидан кейин, чеккада қолиб кетган бўлса бирор газетага берайлик деддик, биронта ҳам чиқмай қолган қўлёзмаларини тополмадик. Ҳамма ёзганлари газета ва журналларда эълон қилинган экан, — деди Раъноҳон ая.

Устоз Абдуғофур Расулов ҳақида кўп ёзилган. У киши ўзбек адабиётининг чинакам жонқуяри эди. Сўзлаганларида жуда майин, ширали овози билан суҳбатдошини сеҳрлаб қўярди.

Ўйлайманки, ҳали азиз домламизнинг чин инсоний фазилатлари, камтарин ва беғубор боладек пок қалбли эканлиги, жуда меҳнаткаш инсон бўлганликлари ҳақида салмоқли, тош босадиган хотиралар ёзлажак. Насиб этсин.

Устоз ёди у кишининг энг яқинлари қатори, кўплаб шогирдлари қалбда, ёзиб қолдирган ўнлаб дарсликлари, адабий тадқиқотлари билан барҳаётдир.

АХТАМҚҮЛИ.

Реклама ҳуқуқи асосида.

KARITABANK

АТБ “КАПИТАЛБАНК”

Фарғона филиали жамоаси

халқимизни эзгу ва шукуҳли байрам —

Рамазон Ҳайити билан самимий табриклайди.

АЗИЗ ВАТАНДОШЛАР!

Ушбу қутлуғ кунда ихлос билан тутган рўза ва қилган дуоларингиз ижобат бўлсин!

Эзгулик йўлида қилинган амаллар йўлингизни ёритсин!

Тинчлик ва хотиржамлик хонадонингиздан аримасин!

Фаровон ҳаёт, нурли истиқбол йўлида қилинаётган янги

ислоҳотлар юртимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилсин!

Барчангизни яна бир бор бор улуг айём билан муборакбод этамиз!

Хизматлар лицензияланган.

Hurriyat
Mustaqil gazeta

Бош муҳаррир

Абдурасул ЖУМАҚУЛОВ

Таҳририятга келган хатлар доимий эътиборимизда.

Мақола ва хабарларда келтирилган маълумотлар учун муаллиф жавобгар.

Телефон: (71) 244-32-68, 244-32-91

Тел-факс: (71) 244-32-80

Реклама ва маркетинг бўлими: (71) 244-32-70

Манзил: 100011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Elektron manzil: gazhurriyat@mail.ru; info@uzhurriyat.uz

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва дизайнёр Э.Ёлғоров томонидан саҳифаланди.

Муассис:
Ўзбекистон
Журналистлари
ижодий уюшмаси

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси
Матбуот ва ахборот агентлигида 0080 — рақам билан
рўйхатга олинган.

Адади: 5002

Буюртма — Г-550

Ҳажми 4 босма табоқ, Бичими — А-2.
Баҳоси келишган нарҳда

1 2 3 4 5 6

Топширилиш вақти — 21⁰⁰

Топширилди — 22⁰⁰

ISSN 2183-0680

Обуна индекси:
якка
обуначилар ва
ташқилотлар
учун — 233

Навбатчи: Ҳ.Қодиров. Мусаҳҳиҳ: Ш.Убайдуллаева.

“Шарқ” НМАК босмахонасида чоп этилди.

Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.